

muqeddes kitab

Samuil

birinchi qisim

SAMUIL

birinchi qisim

Muqeddes Kitab - Kona Ehde
(Tewrat, Zebur we Peyghemberler)
9-qisim

1950-yilidiki «Muqeddes Kitab»ning
uyghurche terjimisi hazirqi zaman
uyghur tiligha özgertildi

2013
Deslepki nusxa

www.dunyaningnuri.com

SAMUIL

birinchi qisim

Hananing dua qilishi

1¹ Efraim taghliridiki Ramatayim-Zofim Elqana isimliq bir efraimiy adem bar idi. U özi Yeroxamning oghli idi. Yeroxam Élihuning oghli, Élihu Toxuning oghli we Toxu Zufning oghli idi. ² Elqana bolsa uning ikki xotuni bar idi. Birining ismi Hanna we yene birining ismi Penina idi. Peninaning baliliri bar idi, lékin Hannaning baliliri yoq idi. ³ Bu adem özi yildin-yilgha öz shehiridin samawi qoshunlarning serdari bolghan Xudawendige sejde qilib, qurbanliq keltürgili Shilohqa chiqatti. Anda Élining Xofni bilen Pinixas dégen ikki oghli Xudawendinging kahinliri idi.

⁴ Tayin waqitta Elqana qurbanliq qilib, öz xotuni Penina bilen uning hemme oghul-qizlirining herbirige öz tégishlikini béretti. ⁵ Emma Hannagha ikki hesse béretti, chünki Hannagha amraq idi. Lékin Xudawende uni tughmas qilghanidi.

⁶ Emma éring yene bir xotuni uning achchiqini keltürgili xalap, Xudawende uni tughmas qilghini üçhün uni tériktüretti.

⁷ Bu ish bolsa yildin-yilgha weqe bolup, herqachan Hanna Xudawendinging beytigi chiqsa, Penina uning achchiqini keltürgech, u yighlap héchnéme yémeytti. ⁸ Bu sewebtin uning éri Elqana uninggha éyttiki: «Ey Hanna, némishqa yighlaysen? Némishqa héchnéme yémeysen, némishqa könglüng ghemkin turidu? Men sanga on oghuldin ewzel emesmu?

⁹ Ular Shilohta taam yep-ichkendin kéyin, Éli dégen kahin Xudawendinging beytining ishidiki bir kursida olturghinida Hanna qopup béríp, ¹⁰ jan achchiqida Xudawendige dua qilib, tola yighlap, ¹¹ wede qilib éyttiki: «Ey samawi qoshunlarning serdari bolghan Xudawende, eger dédikingning derdige qarap méni yad qilib, dédikingni untumay, dédikingge bir oghul bala berseng, uni pütün ömri üçhün Xudawendige béghishlap qoyay we héchbir ustira uning béshigha sélinmisun» dédi. ¹² U özi Xudawendinging aldida dua qilib turghanda Éli uning aghzigha sepsélip baqqanidi. ¹³ Chünki Hanna öz könglide dua qilghach uning awazi anglanmay, yalghuz lewliri midirlawatatti. Shuning üçhün Éli: «U mest iken» dep xiyal qildi. ¹⁴ Éli uninggha: «Qachan'ghiche mest turisen? Mestlikingdin ong bolghin» dédi. ¹⁵ Lékin Hanna jawab béríp éyttiki: «Undaq emes, ey xojam. Köngli ghemkin bir xotun ikenmen. Sharab yaki

haraqtin héchnéme ichmidim, belki jénimning derdini Xudawendining aldida töktüm. ¹⁶ Dédikingni yaman xotundek bilmigin, chünki méning biaramliq bilen derdimning ziyadilikidin bu waqitqiche söz qildim. ¹⁷ Éli uninggha jawab béríp éyttiki: «Tinch-aman barghin. Israilning Xudayi uningdin tikliginingni sanga bersun» dédi. ¹⁸ U éytti: «Dédiking közüngning aldida iltipat tapqay» dédi. Shuni dep, xotun chiqip kétip, taam yep, andin baldurqidek ghemkin körünmidi. ¹⁹ Etisi ular seher Xudawendining aldida sejde qilip, yénip kétip, Ramadiki öyige yétip keldi. Elqana öz xotuni Hannagha yéqinliq qilsa, Xudawende Hannani yad qilghach

Hanna we Elqananing oghli Samuil

²⁰ Hanna hamilidar bolup, waqit tamam bolghanda bir oghul tughup, uni Samuil dep atidi, chünki Xudawendidin tiliwaldim» dep éytti. ²¹ Elqana dégen kishi hemme öy xelqi bilen yildiki qurbanliqni Xudawendige keltürüp, wedilirini ada qilghili chiqti. ²² Lékin Hanna bille barmay, érige söz qilip: «Bala emchehtin ayrilghanda men uni élip barayki, u Xudawendining aldida hazir bolup, anda hemishe turghay» dédi. ²³ Éri Elqana uninggha éytti: «Néme sanga yaxshi körünse, qilghin. Uni ayrip qoyghuchilik turup turghin. Emma Xudawende öz sözini beja qilghay» dédi. Xotun özi öyde qélip, uni ayrighuche émitetti. ²⁴ Emma u uni ayrighandin kéyin uni élip chiqip, üç buqa, bir éfa un we bir tulum sharab alghach béríp, Xudawendining Shilohtiki beytige keltürdi. Lékin bala téxi kichik idi. ²⁵ Ular bir buqini soyup, balini Élining qéshigha keltürdi. ²⁶ U waqit Hanna éytti: «Ey xojam, séning tirikliking bilen qesem qilimenki, sheksiz ey xojam, bu yerde séning qéshingda turup, Xudawendige dua qilghan xotun men bolimen. ²⁷ Bu bala toghrisidin dua qildim. Mana Xudawende uningdin tiliginimni manga berdi. ²⁸ Uning üçün men emdi uni Xudawendige yandurup berdim. Ömrining hemme künliride Xudawendiningki bolghay» dédi. Shuni dep, anda Xudawendige sejde qildi.

2¹ Hanna dua qilip éytti:

«Méning könglüm Xudawende bilen shadliq qilidu.
Münggüzüm Xudawende bilen égiz bolidu.
Aghzim düshmenlirimge échildi,
chünki séning nijating üçün xushal bolimen.

² Héchkim Xudawendidek muqeddes emestur,
chünki sendin bashqa héchkim yoqtur.

Xudayimizdek héch qoram tash yoqtur.

³ Undaq kibirlik bilan sözlep turmanglar
we yoghan sözlerni aghzinglardin chiqarmanglar,
chünki Xudawende her nersini bilidighan bir Xudadur,
uning qoli bille emeller tarazida tartilidu.

⁴ palwanlarning yaliri sunduruldi,
lékin putlashqanlar qudret bilen bel baghlaydu.

⁵ Toq bolghanlar nan tapmaq üçhün özini qulluqqa béridu,
lékin achlar yene ach qalmaydu.

Tughmas xotun bolsimu yettini tughidu,
lékin tola balisi bar xotun ajzliship kétidu.

⁶ Xudawende óltürüp tirildüridu.
U özi görge chüshürüp, yene qopuridu.

⁷ Xudawende kishini kembeghel qilip, hem bay qilidu.
Xudawende kishini pes qilip, hem égzlendüridu.

⁸ U özi miskinni topidin qopurup, péqirni qighliqtin kötüridu.
U ularni ésilzadiler bilen olturghuzup,

shan-sherepning textige waris qilip qoyidu.
Chünki yerning tüwrükliri Xudawendingikidir.
U özi dunyani ularning üstige salghandur.

⁹ Öz muqeddeslirining putlirini muhapizet qilidu.
Emma yamanlar qarangghuda shük qilinidu,
chünki héchkim öz qudriti bilen nusret tapmaydu.

¹⁰ Xudawendige xusumet qilghuchilar pare-pare qilinidu.
U özi asmandin ularning üstide güldürleydu.

Xudawende yerning chetlirini höküm qilidu.

U öz padishahigha qudret bérip,

öz mesihlighinining münggüzini égiz qilidu» dédi.

Élining oghulliri

¹¹ Elqana bolsa Ramadiki öz öyige yénip bardi, lékin bala Élining qéshida Xudawendige xizmet qilip turdi. ¹² Emma Élining oghulliri tola yaman kishiler bolup, Xudawendini tonumaytti. ¹³ Kahinlar bolsa öz aditidek qowmgha shundaq qilattiki, bir kishi soyum qurbanliqni keltürse, kahinlarning xizmetkari gösh téxi qaynap turghanda kélip, üç tighliq bir changgakni qolida tutup, ¹⁴ dash, qazan, dangqan yaki kora bolsa changgak shularning ichige tiqip, changgakqa néme qadalsa, shuni kahin özige alatti. Ular Shilohqa kelgen hemme israiliylargha shundaq qilatti. ¹⁵ Shundaq hem yagzni köydürmeste kahinning xizmetkari

kélip, qurbanliq qilghan ademge sözlep: «Kahin'gha qoruydighan gösh bergin, chünki sendin pishqan gösh xalimay, belki xamni xalaydu» deytti. ¹⁶ Eger birkim uninggha: «Awwal yaghni köydürmek lazimdur. Andin néme xalisang alghin» dep éytta, u özi: «Undaq emes. Emdi manga bergin, bolmisa zorlap alimen» deytti. ¹⁷ Bu yigitlarning xatasi Xudawendining aldida tola chong idi. Chünki uning sewebidin xelq Xudawendining qurbanliqini xar köretti.

¹⁸ Emma Samuil baliliq waqtida Éfod dégen bir kanapliq libasni kiyip, Xudawendining aldida xizmet qilatti. ¹⁹ Shuningdin bashqa uning anisi yilda uninggha bir kichik chapan étip, yildiki soyum qurbanliqini keltürmek üçün öz éri bilen yildin-yilgha chiqqanda uninggha alghach kélip béretti. ²⁰ Éli özi Elqana bilen xotunigha duayixeyr oqup: «Xudawendige berginining ornigha bu xotundin Xudawende özi sang yene uruq-ewlad bergey» dep éytatti. Andin bu ikkilisi öz öyige yanatti. ²¹ Emma Xudawende Hannani yad qilip shapaet qilghach, u hamilidar bolup, üç oghul we ikki qiz tughdi. Lékin Samuil dégen bala Xudawendining aldida ösüp chong boldi.

²² Éli özi tola qérip ketkenidi. U özi oghullirining pütün Israilgha hemme qilghinini anglap, jamaet chédirining ishidide xizmet qilghan xotunlar bilen yatqinining xewirini ishitip, ²³ ulargha éyttiki: «Néme üçün shundaq ishlar qilisiler, chünki bu xelqning hemmisidin silerning buzuq ishliringlarning xewirini anglaymen. ²⁴ Bu bolmaydu, ey oghullirim! Men anglighan xewer yaxshi emes. Xudawendining qowmini azdurisiler. ²⁵ Eger bir adem yene bir ademge xata qilsa, Xuda adalet qilidu. Lékin eger bir adem Xudawendige xata qilsa, kim uninggha shapaet qilidu?» dédi. Lékin ular atisining sözige qulaq salmidi, chünki Xudawende ularni öltürgili xalighanidi. ²⁶ Emma Samuil dégen bala ösüp chong bolup, Xudawende bilen ademlarning aldida iltipap tapqanidi.

²⁷ Xudaning bir adimi Éligha kélip, uninggha éytti: «Xudawende mundaq éytiduki: < Atangning xanidani Misirda Firewningkide turghanda özümni ulargha ashkara qilmidimmu?

²⁸ Men özümning kahini bolup, öz qurban'gahimda qurbanliq qilip, xushbuy isriq köydürüp, méning aldimda Éfod tonini kiyip xizmet qilghili Israilning hemme qebililiridin uni ilghimidimmu? Atangning xanidanigha beni-Israilning hemme köydüridighan qurbanliqlirini bermidimmu? ²⁹ Némishqa men öz makanimda buyrughan soyum qurbanliqi bilen hediyelemlerini desseysiler? Némishqa manga qilghandin ziyade öz oghulliringgha izzet qilisen, chünki beni-Israil keltürgen hediyelemlerini ewzilidin özünglarni semritisiler. ³⁰ Uning üçün Israilning Tengrisi Xudawende éytiduki: < Séning xanidaning bilen atangning xanidani méning aldimda xizmet qilghay» dep éytqan idim. Lékin emdi Xudawende

éytiduki: «Manga héch kélishmeydu. Manga izzet qilghanlarga men izzet qilimen, lékin méni xar körgenler mensitilmeydu.³¹ Mana özüm séning bilikingni atangning xanidanining biliki bilen késidighan künler kélidu. Shundaqki, séning öyüngde qéri adem tépilmaydu.³² Israilgha her ne bérilsimu, makanimni tenglikke chüshkinini körisen we séning öyüngde ebedkiche qéri adem tépilmaydu.³³ Men qurban'gahtin kesmigen her adiming bolsa közliringning suslashmiqi bilen jéningning ghemkin bolushigha seweb bolidu. Öyüngde tughulghanlarning hemmisi balaghetke yetkende ölidu.

³⁴ Buninggha ikki oghlung Xofni bilen Pinixasqa bolidighan weqe sanga alamet bolidu. Ularning ikkilisi bir künde ölidu.³⁵ Emma könglüm bilen jénimning iradisige muwapiq ish qilidighan ishenchlik bir kahinni özümge qopurup, uninggha mezmüt turidighan bir öy yasaymen. U mesihlen'ginimning aldida hemishe xizmet qilidu.³⁶ Undaq boliduki, séning öyüngdikilerdin herkim tirik qalsa, kélip bir parche kümüş we bir loqma nan tapmaq üçün uninggha tezim qilip: «Kahinliqning bir ishini manga bergin, yégili bir parche nan tapay» dep éytidu».

Xudawende Samuilni qichqiridu

3¹ Samuil dégen bala bolsa Élining aldida Xudawendining xizmitini qilatti Emma Xudawendining sözi u künlerde kem bolup, peyghemberlik rohiy körünüşler tola emes idi.² Shundaq boldiki, Élining közliri körelmigüdek ajizliship turghanda u özi bir waqit ornida yétip,

³ Xudaning chirighi téxi öchmey köyüp turup, Samuil özi Xudaning ehde sanduqi turghan yerde Xudawendining beytide yétip uxlighanda ⁴ Xudawende Samuilni qichqardi. U bolsa: «Mana men» dep éytip, ⁵ Élining qéshigha yügürüp béríp: «Mana sen méni qichqarding emesmu?» dédi. Lékin u jawab béríp: «Men qichqarmidim. Béríp yatqin» dédi. Shuni dése, u béríp yatti.

⁶ Lékin Xudawende Samuilni yene qichqardi. Qichqarsa, Samuil qopup Élining qéshigha béríp: «Mana men, méni qichqarding emesmu?» dep éytti. Lékin u jawab béríp: «Men qichqarmidim, ey oghlum, yene béríp yatqin» dédi. ⁷ Emma Samuil téxi Xudawendini tonumighanidi. Xudawendining sözimu uninggha téxi ashkara qilin'ghan emes idi.

⁸ Lékin Xudawende yene üçinchi mertiwé Samuilni qichqardi. Qichqarsa, u qopup Élining qéshigha béríp: «Mana men, méni qichqarding emesmu?» dep éytti. U waqit Éli Xudawende bu yigitni qichqiriwatqinini uqti. ⁹ Uning üçün Éli Samuilgha éyttiki: «Béríp yatqin. Eger yene séni qichqarsa: «Ey Xudawende, söz qilghin. Bendeng anglaydu» dep éytqin» dése, Samuil béríp ornida yatti.

¹⁰ Yatsa, Xudawende kélip turup, ilgirikidek: «Ey Samuil, ey Samuil» dep qichqardi. Samuil özi: «Söz qilghin. Bendeng anglaydu» dep jawab berdi. ¹¹ Xudawende Samuilgha éyttiki: «Mana uning toghrisidin anglighanlarning herbirining ikki quliqida xewiri jiringlighudek bir ishni Israilning arisida qilmaqchimen.

¹² Awwaldin tartip axirgiche Élining üstige uning öyi toghrisidin éytqinimning hemmisini u künde beja keltürimen. ¹³ Men uninggha xewer berdimki, uning öyining üstige ebedkiche höküm qilimen, chünki uning oghullirining gunah qilip öz üstige lenet keltürginini bilip turup, ularni tosmidi. ¹⁴ Uning üçhün Élining öyi toghrisidin qesem qildimki, Élining öyining buzuqluqi, xahi qurbanliq xahi hediye bilen ebedkiche kaparet qilinmaydu».

¹⁵ Samuil etigiche yétip, andin Xudawendining beytining ishiklirini achi. Emma Samuil rohiy körünüşhni Éligha dep bergili qorqti. ¹⁶ Lékin Éli Samuilni qichqirip: «Ey Samuil oghlum» dédi. U özi: «Mana men» dep jawab berdi. ¹⁷ U éytti: «Xudawende sanga néme söz éytti? Uni mendin yoshurmighin. Eger uning sanga éytqinining bir sözini mendin yoshursang, Xuda sanga undaq qilsun, mundaq qilsun we buningdin hem ziyade qilsun» dédi. ¹⁸ U waqit Samuil uningdin héchnémini yoshurmay, uninggha hemme sözni dep berdi. Éli söz qilip: «U özi Xudawendidur. Hernéme uninggha yaxshi körünse, qilsun» dep éytti.

¹⁹ Emma Samuil ösüp chong boldi we Xudawende uning bilen bolup, éytqan sözlirining héchbirini yerge chüshkili qoymaytti. ²⁰ Shundaqki, Dandin tartip Bershébaghiche pütün Israil Xudawendining peyghembiri bolushi Samuilgha amanet bérilginini bildi. ²¹ U waqittin tartip Xudawende Shilohta özini ashkara qilghili turdi, chünki Xudawende Shilohta öz sözi bilen özini Samuilgha ashkara qilatti.

Filistiniyler Xudaning ehde sanduqini élip kétidu

4¹ Samuilning sözi bolsa pütün Israilgha yetti. U waqit Israil filistiniyler bilen jeng qilghili chiqip, Eben-Ézerning etrapida chüshti. Emma filistiniyler Aféq dégen yerde chüshkenidi. ² Filistiniyler Israil bilen soqushqili qopup, qatar tizilip turdi. Jeng özi qattiq bolup yéyilghanda filistiniyler Israilni meghlup qilip, meydanda ularning qoshunidin töt mingche ademni öltürdi. ³ Xelq leshkergahqa yénip kelgende Israilning aqsqaqalliri éyttiki: «Némishqa Xudawende bügün bizni filistiniylerning aldida tarmar qildi? Shilohtin Xudawendining ehde sanduqini munda qéshimizgha keltüreyli. U arimizda bolup, bizni düshmenlirimizning qolidin qutquzghay» dédi. ⁴ Shuni dése, xelq Shilohqa kishi ewetti. Ular bolsa kérublarning üstide olturghuchi, samawi qoshunlarning serdari bolghan Xudawendining ehde sanduqini kütürüp élip keldi we Élining ikki ogli Xofni

bilen Pinixas Xudaning ehde sanduqi bilen bille bardi. ⁵ Xudawendining ehde sanduqi leshkergahqa keltürülginide pütün Israil yer tewren'güdek xushluqidin küchlük qichqirishti.

⁶ Filistiniyler qichqirishning awazini anglap: «Ibraniylarning leshkergahidin anglan'ghan bu küchlük qichqirish néme awaz iken» déyiship, Xudawendining ehde sanduqining leshkergahqa keltürülginini bilip qaldi. ⁷ U waqit filistiniyler qorqup: «Xuda leshkergahqa keldi» dep éytiship: «Way bizge! Mundaq ish bu waqitqiche héch bolghan emes. ⁸ Way bizge! Bizni bu qudretlik tengriliridin kim qutquzidu? Bayawanda misirliqlarni xilmuxil bala bilen urghan tengriler shu emesmu? ⁹ Ey filistiniyler, küchlük bolup erdek turunglar. Ibraniylar bizge qul bolghandek biz ulargha qul bolmayli. ¹⁰ Erdek turup soqushunglar» dédi. Shundaq déyiship, filistiniyler soqushup turdi. Emma Israil meghlup bolup, herbiri öz chédirigha qéchip ketti. Ular nahayiti urulup shikeste yédi. Shundaqki, Israildin ottuz ming piyade esker öltürüldi. ¹¹ Xudaning ehde sanduqi hem élinip, Élining ikki oghli Xofni bilen Pinixasmu öltürüldi.

¹² Emma özi beni-Benyaminidin bolup, qoshundin qachqan bir adem yirtiq kiyim kiyip, béshida topa chéchiqliq bolup yügürüp, ushbu kün Shilohqa yétip bardi. ¹³ Yétip barghanda, mana Éli yolning chétide bir kursida intizar qilip olturidu. Chünki uning köngli Xudaning ehde sanduqi toghrisidin hoduqup qalghanidi. U kishi sheherge kélip xewer bergende, pütün sheher peryad qildi. ¹⁴ Éli özi peryadini anglap: «Bu néme ghulghula iken?» dep soridi. U kishi aldirap kélip, Éligha xewer berdi. ¹⁵ Emma Éli toqsan sekkiz yashqa kirip, közliri perdilik bolup körelmeytti.

¹⁶ U kishi Éligha éytti: «Men qoshundin kelgen kishimen. Men бүгүн qoshundin qéchip keldim» dédi. Éli: «Ey oghlum, ish qandaq boldi?» dep soridi. ¹⁷ Xewerchi jawab bérp: «Israil filistiniylerning aldidin qéchip kétip, xelqtin tola kishiler ölüp, séning ikki oghlung Xofni bilen Pinixas hem ölüp, Xudaning ehde sanduqimu élinip ketti» dédi. ¹⁸ U özi Xudaning ehde sanduqi toghrisidin söz qilghanda Éli derwazining yénida turghan kursidin keynige yiqilip, boyni sunup öldi, chünki u qérip kétip éghirlashqan bir adem idi. U özi qiriq yil Israilning hakimi bolghanidi. ¹⁹ Uning kélini, yeni Pinixasning xotuni hamilidar bolup tughqili yéqin idi. U özi Xudaning ehde sanduqi élinip, qéynatisi bilen éringining ölginining xewirini anglighanda égilip, balini tughdi, chünki tolghaq tartqili turghanidi. ²⁰ U ölginide chöriside turghan xotunlar: «Qorqmighin! Bir oghul tughdung» dédi. Lékin u xahi jawab bermey, xahi tingshimidi. ²¹ U özi balini Ikabod dep atidi, chünki shan-sherep Israildin ketti» dédi. Xudaning ehde sanduqi élinip, qéynatisi bilen éringining ölginini oylap, shuni éytti. ²² U özi: «Xudaning ehde sanduqi élin'ghini bilen shan-sherep Israildin ketti» dep éytti.

Xudaning ehde sanduqi filistiniylarning yurtida

5¹ Filistiniyler Xudaning ehde sanduqini tutup Eben-Ézerdin Ashdodqa élip bardı. ² Anda filistiniyler Xudaning ehde sanduqini élip, Dagon butxanisigha kirgüzüp, Dagon dégen butning yénida qoydı. ³ Ashdodliqlar etisi seher qopup kelse, mana Xudawendining ehde sanduqining aldida Dagon buti yüzi bilen yerge yiqilip qéliptu. Ular Dagon butini élip. öz ornida yene turghuzup qoydı.

⁴ Lékin yene etisi seher qopup kelse, mana Xudawendining ehde sanduqining aldida Dagon buti yüzi bilen yerge yiqilip, Dagonning béshining özi bilen qolliri bosughigha chéqilip andin ayrilip, yalghuz béliqqa oxshash téni qalghanıdı.

⁵ Uning üçün bu kün'gichilik, xahi Dagonning kahinliri bolsa, xahi Dagonning butxanisigha kirgüchiler bolsa Ashdodtiki Dagonning bosughisigha dessimeydu.

⁶ Emma Xudawendining qoli Ashdodliqlarning üstige éghir bolup ularni xarab qilip, Ashdod bilen etrapidiki olturghanlarni hürrek késili bilen urdı.

⁷ Ashdodliqlar shuni körgende: «Israilning Tengrisining ehde sanduqi bizningkide qalmisun, chünki uning qoli bizni we Tengrimiz Dagonni yaman éghir basıdu» dep éytishti. ⁸ Uning üçün ular kishiler ewetip, filistiniylarning hemme xojilirini özige qichqartip jem qilip: «Israilning Tengrisining ehde sanduqini néme qilaylı?» dep éytti. Bular: «Israilning Tengrisining ehde sanduqi Gatqa yötkelsun» dep jawab berdı. U waqıt ular Israilning Xudayining ehde sanduqini u yerge yötkıdı.

⁹ Ular uni yötkigendin kéyin Xudawendining qoli sheherge qarshi bolup, anda nahayiti chong iztirap peyda qilip, kichiklerdin tartip chonglirighiche sheherning hemme xelqini urdı. Shundaqki, ularda hürrek peyda bolup chıqtı.

¹⁰ U waqıt ular Xudaning ehde sanduqini Eqron'gha ewetti. Lékin Xudaning ehde sanduqi Eqron'gha kelgende eqronluqlar peryad qilip: «Biz bilen xelqimizni öltürmek üçün Israilning Tengrisining ehde sanduqini bizge yötkıdı» dep éytti.

¹¹ Ular bolsa kishiler ewetip, filistiniylarning xojilirini qichqartip jem qilip: «Biz bilen xelqimizni öltürmisun dep, Israilning Tengrisining ehde sanduqini mundin élip, öz jayigha ewetinglar» dédı. Chünki Xudaning qoli ularning üstige tola éghiz basqach, sheherde ölgichilik iztirap bolghanıdı. ¹² Ölmigen ademler bolsa hürrek késili bilen urulup sheherning peryadi asman'ghiche yetti.

Filistiniyler Xudaning ehde sanduqini Israilgha yandurıdu

6¹ Xudawendining ehde sanduqi filistiniylarning yurtida yette ay turghanda, ² filistiniyler kahinlar bilen palchılarni qichqirip: «Xudawendining ehde sanduqini néme qilaylı, qandaq qilip uni öz jayigha eweteyli dep, bizge

bildürümlar» dédi. ³ Ular jawab berdiki: «Eger Israilning Tengrisining ehde sanduqini ewetip bersenglar, quruq ewetmenglar, belki uninggha bir gunah qurbanliqi keltürmek lazim bolidu. Undaq qilip, shipa tapisiler. Uning qoli néme sewebtin silerdin kötürülmigini silerge hem melum bolidu» dédi. ⁴ Ular: «Biz némini gunah qurbanliqi qilip, uninggha keltürimiz?» dep soridi. Ular éyttiki: «Filistiniylarning xojilirining sanigha muwapiq altundin besh hürrek süritini we altundin besh chashqan süritini yasap béringlar. Chünki hemmenglarning özi bilen xojiliringlarga tegken bala bolsa birdur. ⁵ Hürrek süretlirini we yurtunglarni xarab qilidighan chashqanlarning süretlirini yasap, Israilning Tengrisige shan-sherep béringlar. Buning bilen éghir qolini silerdin, tengriliringlardin we yurtunglardin kötüridumikin. ⁶ Misirliqlar bilen Firewn öz köngüllirini qattiq qilghandek némishqa köngülliringlarni qattiq qilisiler? U bularning arisida ajayip emeller qilghandin kéyin, ular beni-Israilni ketkili qoyghach bular chiqip ketti emesmu? ⁷ Emdi yéngi harwini qildurup, boyunturuqqa téxi köndürülmigen bolup süt émitidighan ikki inekni harwigha qoshunglar. Emma mozaylirini ulardin ayrip, öyge élip qayturunglar. ⁸ Andin Xudawendining ehde sanduqini élip, harwigha qoyup, uninggha gunah qurbanliqi qilip keltüridighan altun nersilirini bir sanduqqa sélip yandap qoyup, ketsun dep, mangdurup qoyunglar. ⁹ Andin qarap béqinglar. Eger sanduq öz yurtidiki Beyt-Shemeshning yoli bilen mangsa, melum boliduki, bizge shu chong balani ewetküchi Xudawende özidur. Bolmisa bilimizki, bizni urghan qol uningki bolmay, belki bu bizge tasadipiyliqtin bolghan bir ish bolidu déyishti. ¹⁰ U waqit ademler shundaq qilip, süt émitidighan ikki inekni harwigha qoshup, mozaylirini öyde solap qoyup, ¹¹ Xudawendining ehde sanduqini harwigha sélip, altun chashqanliri bilen hürrek süretliri bar sanduqni yandap qoydi. ¹² Inekler Beyt-Shemeshke baridighan yol bilen uttur bérip, chong yol bilen méngip mörep yürüp, xahi ong terepke, xahi chep terepke chiqmaytti. Filistiniylarning xojiliri bolsa ularning arqisidin Beyt-Shemeshkiche barghanidi. ¹³ Emma beyt-shemeshlikler wadida bughday orup turup, közlrini échip qarisa, ehde sanduqini körüp, uni körgende xush boldi. ¹⁴ Lékin harwa Yeshua dégen bir beyt-shemeshlik kishining étizliqigha kélip, andaki bir chong tashning yénida toxtap qaldi. Ular harwining yaghichini késip, ikki inekni bir köydüridighan qurbanliq qilip, Xudawendige keltürdi. ¹⁵ Chünki beni-Lawiy Xudawendining ehde sanduqi bilen altun nersiliri bar sanduqni chüshürüp, u chong tashning üstide qoyghanidi. U künde beyt-shemeshlikler Xudawendige köydüridighan qurbanliq bilen soyum qurbanliqlar keltürdi. ¹⁶ Filistiniylarning besh xojisi shuni körüp, ushbu kün Eqron'gha yénip ketti.

¹⁷ Filistiniylarning Xudawendige gunah qurbanliqi qilib bergen altun hürrekler bolsa biri Ashdodtin, biri Gazadin, biri Ashqélondin, biri Gattin we biri Eqrondin idi. ¹⁸ Lékin altun chashqanlar filistiniylarning besh xojisigha tewe zéminidiki hemme sheherning sanigha muwapiq idi. Bu sépillik sheherler bilen sehra kentlirining tewe yéri bolsa Xudawendining ehde sanduqi qoyulghan chong tashqiche yétidu. U tash bu kün'giche beyt-shemeshlik Yeshuaning étizliqida bar.

¹⁹ Emma Xudawendining ehde sanduqining ichige qarighini üçün tola beyt-shemeshlikler uruldi. U özi ellik ming yetmish kishini urdi. Xudawende xelqni mundaq qattiq urghini üçün qowm matem tutti. ²⁰ Beyt-shemeshlikler sözlep: «Shu muqeddes Reb Xudaning aldida kim turalaydu? Bizdin kétip kimge barghay» dep éytti. ²¹ Andin ular Qiryat-Yéarimdiki olturghuchilargha elchiler ewetip: «Filistiniyeler Xudawendining ehde sanduqini yandurup berdi. Bu yerge chüshüp, uni özünglarningige élip chiqinglar» dep éyrtquzdi.

Filistiniyeler Mispahda meghlup qilinidu

7¹ U waqit qiryat-yéarimliqlar kélip, Xudawendining ehde sanduqini élip chiqip, Abinadabning bir égizlikte yasalghan öyide qoyup, u kishining ogihli Éliazarni Xudawendining ehde sanduqidin xewer alghili muqeddes qildi. ² Ehde sanduqi Qiryat-Yéarimda qoyulghandin tartip uzun waqit, yeni yigirme yil ötüp ketti. Emma Israilning pütün xanidani bolsa Xudawendige peryad chékip ax uratti. ³ Lékin Samuil Israilning pütün xanidanigha éyttiki: «Eger siler barche könglünglar bilen Xudawendining teripige yénip, yat Tengri bilen Ashtarot dégen butlarni öz aranglardin chiqirip, köngülliringlarni Xudawendining teripige qilip, xas uninggha ibadet qilsanglar, u silerni filistiniylarning qolidin qutquzidu» dégende

⁴ beni-Israil Baal bilen Ashtarot dégen butlarni tashlap, xas Xudawendige ibadet qilghili turdi. ⁵ Samuil: «Pütün Israilni Mispahda jem qilsanglar, men siler üçün Xudawendige dua qilay» dep éytti. ⁶ Andin ular Mispahda jem bolup, anda su tartip Xudawendining aldida töküp u kün roza tutup: «Biz Xudawendige xata qilduq» dep éytti. Samuil bolsa Mispahda beni-Israilgha höküm sürdi. ⁷ Filistiniyeler beni-Israilning Mispahda jem bolghinini anglighanda filistiniylarning xojiliri Israil bilen jeng qilghili u yerge chiqti. ⁸ Beni-Israil buni anglighanda filistiniyelerdin qorqup turdi. Beni-Israilning özi Samuilgha: «Tengrimiz Xudawende bizni filistiniylarning qolidin qutquzghay dep biz üçün uninggha peryad qilishtin toxtimighin» dep éytti. ⁹ U waqit Samuil bir émidighan qozini élip, uni köydüridighan qurbanliq qilip, Xudawendige pütün qurbanliq qildi. Shundaq

qilip, Samuil Israilning heqqide Xudawendige peryad qilsa, Xudawende duasini anglidi.

¹⁰ Samuil köydüridighan qurbanliqni qilip turghanda filistiniyler Israil bilen soqushqili yéqinlaship keldi. Lékin Xudawende u künde qattiq güdürlesh bilen filistiniylerning üstide güdürlep, ularni undaq perishan qildiki, ular beni-Israildin meghlup boldi. ¹¹ Israilning ademleri Mispahdin chiqip, ularni urup, Beyt-Karning töwinigiche qoghlidi.

¹² U waqit Samuil bir tashni élip, uni Mispah bilen Shen-ning otturisida turghuzup, uni Eben-Ézer dep atap, bu waqitqiche Xudawende bizge yarem bériwatidu» dep éytti. ¹³ Filistiniyler bolsa bésilip qélip, yene Israilning yurtigha kirmey turup, Samuil tirik qalghuchilik Xudawendining qoli filistiniylerning xilapida idi. ¹⁴ Eqrondin tartip Gatqiche filistiniyler Israildin alghan sheherler bolsa Israilgha yandurulup, ulargha tewe yerlirimu Israil filistiniylerning qolidin yene yanduruwalidi. Buningdin bashqa Israil bilen amoriylarning arisida sülhi boldi.

¹⁵ Samuil bolsa öz ömrining hemme künliride Israilgha höküm sürüp turup, ¹⁶ yildin yilgha Beytel, Gilgal, we Mispahni aylinip, u hemme yerlerde Israilgha höküm yürüzetti. ¹⁷ Andin Ramagha yénip baratti, chünki anda uning öyi bolup u yerde hakimlik qilatti. Anda hem Xudawendige bir qurban'gah yasighanidi.

Israil xelqi bir padishah soraydu

8¹ Emma Samuil qéri bolghanda Israilning üstige öz oghullirini hakim qilip qoydi. ² Uning tunji oghlining éti Yoél bolup, ikkinchisining éti Abiya idi. Bular Bershébadada hakim idi. ³ Lékin oghulliri uning yolida yürmey, belki ézip naheq paydini izdep para yep, heqni tetür qilatti. ⁴ U waqit Israilning hemme aqsaqalliri jem bolup, Ramada Samuilning qéshigha kélip, ⁵ uninggha éyttiki: «Mana sen qéri boldung. Oghulliring bolsa séning yolung bilen yürmeydu. Bashqa milletlerningkidek bizge höküm qilidighan bir padishah üstimizge toxtitip qoyghin» dédi.

⁶ Lékin ularning: «Üstimizge höküm qilidighan bir padishah bizge bergin» dep éytqini Samuilning közide yaman köründi. Samuil Xudawendige dua qilsa,

⁷ Xudawende Samuilgha éyttiki: «Xelqning hernéme sanga éytqinigha qulaq salghin, chünki ular séni tashlimay, belki méni üstimizge padishah bolmisun dep, méni tashlidi. ⁸ Men ularni Misirdin chiqarghan kündin tartip bu kün'giche ular shundaq qilip turup, méni tashlap bashqa tengrilerge ibadet qilmaqta. Emdi

sanga hem shundaq qildi. ⁹ Uning üçhün ularning sözige unighin. Lékin ulargha ching uqturup, ularning üstide seltenet qilidighan padishahning heqqini bildürgin» dédi.

¹⁰ Samuil özidin bir padishah sorighan xelqge Xudawendining éytqinining hemmisini dep berdi. ¹¹ U éyttiki: «Üstünglarda seltenet qilidighan padishahning heqqi shu boliduki, oghulliringlarni öz ishigha tutuwélip, harwiliri bilen atliri üçhün ishlitip, harwilirining aldidida yügürgili salidu. ¹² Bezilirini mingbéshi we ellikbéshi qilip qoyup, bezilirini yérini heydep hosulini orup, jeng jabduqliri bilen harwa eswablirini etkili salidu. ¹³ Qizliringlarni etirchi, ashpez we naway qilip qoyidu. ¹⁴ Yaxshi zéminliringlarni, üzümzarliq bilen zeytunluqliringlarni tartiwélip, öz ghulamirigha béridu. ¹⁵ Étizliq bilen üzümzarliqliringlarning ondin bir ülüşini élip, öz mehremliri bilen ghulamirigha béridu. ¹⁶ Xizmetkar bilen dédekliringlar we yaxsharaq yigitliringlarni élip ishlitip, éshekliringlarnimu élip öz ishigha salidu. ¹⁷ Qoyliringlarning ondin bir ülüşini alidu. Özünglarmu uninggha qul bolisiler. ¹⁸ U künde siler özünglarga ilghighan padishah jehitidin peryad qilisiler, lékin u waqit Xudawende silerge qulaq salmaydu» dédi. ¹⁹ Lékin xelq Samuilning sözige qulaq salghili unimay éyttiki: «Yaq, belki üstimizge seltenet qilidighan bir padishah xalaymiz. ²⁰ Biz bashqa xelqge oxshash bizni höküm qilip, jenglirimizde bizni bashlap jeng qilidighan padishahni xalaymiz» dédi. ²¹ Samuil xelqning hemme sözini anglap, Xudawendige ishitküzdi. ²² Lékin Xudawende Samuilgha: «Sen ularning sözige qulaq sélip, ulargha bir padishah bergin» dep éytti. U waqit Samuil Israilning ademlirige: «Herbiringlar öz shehirige barsun» dédi.

Shaul yitip ketken ésheklerni izdep Samuil bilen uchraydu

9¹ Benyamin qebilisidin Qis isimliq bir kishi bar idi. U Abiyelning oghli idi. Abiyel Zérorning oghli, Zéror Békoratning oghli, Békorat Afiyahning oghli we Afiyah bir benyaminiy ademning oghli idi. U özi qudretlik bolup, döletmen bir kishi idi. ² Qisning Shaul isimliq égiz boyluq, kélishken bir oghli bar idi. Beni-Israilning arisida uningdin chirayliq kishi yoq idi. U undaq égiz boyluq idiki, xelqtin herkim bolsa aran uning mürisigiche yétetti. ³ Emma Shaulning atisi Qisning éshekliri yitip ketkenidi. Uning üçhün Qis öz oghli Shaulgha: «Sen qopup, bir xizmetkarni özüng bilen bille élip, ésheklerni izdep barghin» dep éytti. ⁴ Ular bérip, Efraimning taghliridin ötüp, Shalishaning yurtini kézip, ularni izdep tapmay, Shaalimning yurtini hem kézip tapmay, andin Benyaminning yurtini kézip ularni héch tapalmidi. ⁵ Ular Zufning yurtigha yetkende Shaul özi bilen kelgen xizmetkarigha: «Qopup, öyge yanayli. Bolmisa

atam éshékler toghrisidin ensirimey, bizning jehitimizdin chongraq endishe qilarmikin» dédi. ⁶ Lékin u uninggha éyttiki: «Mana shu sheherde Xudaning bir adimi bar. U mötiwer bir adem bolup, her ne éytisa sheksiz undaq bolidu. Emdi u yerge barayli u özi biz baridighan yol toghrisidin xewer béermikin» dédi. ⁷ Emma Shaul öz xizmetkarigha éyttiki: «Lékin u yerge barsaq, u kishige néme béreyli? Xurjunlirimizda nan qalmidi. Xudaning adimige keltüridighan sowghitimiz yoq iken. Yénimizda néme bar?» dédi ⁸ Xizmetkar Shaulgha jawab bérip: «Mana qolumda charek shéqel kümüş bar. Mangidighan yolimizni bizge dep bersun dep, Xudaning adimige shuni bérey» dédi. ⁹ Chünki ötken zamanda Israilning arisidiki bir adem Xudadin bir nerse sorimaqchi bolsa: «Kélinglar, rohiy körünüş körgüchining qéshigha barayli» deytti. Chünki hazirqi waqit peyghember dégen kishini ötken zamanda rohiy körünüş körgüchi deytti. ¹⁰ Shaul öz xizmetkarigha: «Mesliheting yaxshidur. Qopup barayli» dep éytti. Shuni dep, ular Xudaning adimi bar sheherge bérip,

¹¹ sheherning égzlikige chiqip turghinida su tartqili chiqqan birnechche qizlarga uchrup, ulardin: «Munda rohiy körünüş körgüchi barmu?» dep soridi. ¹² Ular bulargha jawab bérip: «Shundaq, mana u aldinglarda bar iken. Aldiranglar, u бүgün sheherge keldi, chünki xelq бүgün qurbanliq égzlikide héyt qilidu. ¹³ Siler sheherge kirip, u taam yégili qurbanliq égzlikige chiqmasta uttur bérip, uni tépinglar. Xelq u kelmeste yémeydu. Chünki u özi qurbanliqni mubarekleydu. Andin kéyin qichqirilghanlar taam yeydu. Emdi chiqinglar, mushu waqit bilen uni tapisiler» dédi. ¹⁴ Ular sheherge chiqip, sheherning özige kirgende, mana Samuil özi qurbanliq égzlikige bérishgha chiqiwatqanda ulargha uchradi.

¹⁵ Lékin Shaul kelmestin bir kün ilgiri Xudawende Samuilgha bildürüp: ¹⁶ «Ete bu waqit bilen Benyaminning yurtidin bir ademni sanga ewetey. Sen uni méning qowmim Israilning üstige bash bolghili mesihligin. U méning qowmimni filistiniylerning qolidin qutquzidu. Chünki méning qowmimning peryadi manga yetkini üçhün ularni yoqlidim» dep éytqanidi.

¹⁷ Samuil Shaulni körgende Xudawende uninggha: «Mana men uning toghrisida sanga söz qilghan adem mushudur. U özi méning qowmimning üstide seltenet qilidu» dep izhar qildi. ¹⁸ Shaul Samuilni derwazida körüp, qéshigha bérip: «Sendin soray, rohiy körünüş körgüchining öyi ne yerde iken?» dep soridi. ¹⁹ Samuil Shaulgha jawab bérip éytti: «Rohiy körünüş körgüchi men özümdurmen. Mendin ilgiri qurbanliq égzlikige chiqqin. Bu kün siler men bilen taam yeysiler. Lékin ete sanga ketkili ruxset bérip, könglüngde her ne bolsa sanga dep bérey. ²⁰ Emma üç kündin béri yitip ketken éshékler bolsa ular toghrisidin endishe qilmighin. Ular tépildi. Emma Israilning hemme arzusi kimge mayil? Sen bilen atangning pütün öyige mayil emesmu?» dédi. ²¹ Shaul jawab bérip

éyttiki: «Men benyaminiy bolup, Israilning hemmidin kichik qebilisining adimi emesmu? Xanidanim bolsa Benyamin qebilisining hemmidin kichik xanidanidin emesmu? Néme üçün manga shundaq éytisen. ²² Lékin Samuil Shaulni we uning xizmetkarini méhmanxanigha élip chiqip, u qichqirilghan ottuzche ademlerning arisigha kirgüzüp, törde olturghuzdi.

²³ Andin Samuil ashpezge sözlep: «Men sanga saqlap qoyghin dégen parchini élip kelgin» dédi. ²⁴ Ashpezning özi payxanni üstidiki qisimliri bilen élip, Shaulning aldigha qoydi. U waqit Samuil éytti: «Mana saqlan'ghan parche shudur. Aldinggha élip yégin, chünki men xelqni qichqiray déginimdin tartip sen üçün saqlandi» dédi. U kün Shaul Samuil bilen taam yep, ²⁵ andin ular qurbanliq égzilikidin chüshüp, sheherge kirdi. Kirse, Samuil ögzide Shaul bilen sözliship turdi.

²⁶ Lékin etisi seher tang atqanda Samuil ögzidin Shaulni qichqirip: «Qopup, men séni uzitip qoyay» dep éytti. Shaul qopup, özi bilen Samuil ikkilisi chiqip ketti. ²⁷ Ular sheherning ayighigha kétép barghinida Samuil Shaulgha sözlep: «Xizmetkargha: ‹ Aldimizda ketkin› dep buyrughin. Emma sen toxtap tursang, Xudaning éyqtinini sanga anglitip qoyay» dédi.

Samuil Shaulni padishah bolushqa mesihleydu

10¹ Samuil bir yagh shéshisini élip, uning béshigha töküp uni söyüp, éyttiki: «Mana Xudawende séni öz mirasigha bash bolghili mesihlidi emesmu? ² Bügün mendin ayrilghandin kéyin Benyamin yurtining zéminidiki Zelzahqa yétip barghiningda, Rahilening qebirisining yénida sanga ikki kishi uchrap, sanga éytiduki: «Sen izdep barghan éshekler tépildi. Mana atang ésheklerden endishe qilmay, belki siler üçün ensirep: ‹ Oghlumni qandaq qilip tapay› dep éytwatdu. ³ Sen u yerdin kétép, azghina méngip Tabordiki dub derixige yetkende Xudaning huzurigha barmaq üçün Beytelge chiqidighan üç kishi sanga uchrap, biri üç oghlaq, biri üç nan we yene biri bir tulum sharab kötürüp yoluqudu. ⁴ Ular sanga salam qilip, ikki nan béridu. Sen bolsang bergenni qolliridin alghaysen. ⁵ Andin kéyin filistiniylerning bir leshkergahi bar Gibiya-Allagha yétip, sheherge kelseng, bir top peyghemberler qurbanliq égzilikidin chüshüp kélip, sanga uchraydu. Ular öz aldida satar, dap, ney we chang chaldurup peyghemberlik qilip yürüdu. ⁶ Emma Xudawendining Rohi séning üstüngge kélidu. Shundaqki, sen ular bilen peyghemberlik qilip, özgirip bashqa ademdek bolisen. ⁷ Shu alametler sanga uchrissa, qolungdin néme kelse, qilghin, chünki Xuda sen bilen bolidu. ⁸ Andin mendin ilgiri Gilgalgha chüshüp barisen. Mana men hem chüshüp, köydüridighan qurbanliq bilen shükür qurbanliqi keltürmek üçün qéshinggha kélimen. Néme qilidighiningni sanga éytip bermek üçün men kelgüchilik manga yette kün saqlap turghaysen» dédi.

⁹ U yénip Samuuldin ketkende Xuda uning könglini tebdil qildi we hemme bu alametler ushbu kün weqe boldi. ¹⁰ Ular Gibiyagha kelgende, mana bir top peyghemberler uninggha uchradi. Uchrisa, Xudaning Rohi uning üstige keldi. Buning bilen u ularning arisida peyghemberlik qilghili turdi. ¹¹ Uni ilgiri tonughanlarning hemmisi uning peyghemberlerning arisida peyghemberlik qilghinini körgende bir-birige: «Qisning oghli néme boldi. Shaul hem peyghemberlerning biri boldimu?» dep éytti. ¹² Emma u yerlik bir adem sözlep: «Bularning atisi bolsa kim iken» dep éytti. Buningdin: «Shaul hem peyghemberlerning birimu?» deydighan temsil peyda boldi. ¹³ Lékin u peyghemberlik qilip bolghanda qurbanliq égzilikige chiqti. ¹⁴ Shaulning taghisi uningdin we uning xizmetkaridin: «Ne yerge bérip keldinglar?» dep soridi. U éytti: «Ésheklerni izdigili chiqip, ularni tapmay, Samuilning qéshigha barduq». ¹⁵ Shaulning taghisi éytti: «Samuil silerge néme éytqinini manga dep bergin». ¹⁶ Shaul öz taghisigha: «« Éshekler tépildi» dep xewer berdi» dédi. Lékin Samuilning padishahliq ishi toghrisidin éytqan sözini uninggha dep bermidi. ¹⁷ Emma Samuil qowmni Xudawendining huzurida jem bolunglar dep, Mispahqa qichqardi. ¹⁸ U beni-Israilgha éytti: «Israilning Tengrisi Xudawende mundaq éytiduki: « Men Israilni Misirdin chiqirip, misirliqlarning qolidin ajritip, silerge zulüm qilghan hemme padishahliqlarning qolidin silerni qutquzdum». ¹⁹ Lékin emdi hemme musibet bilen tengliklardin silerni qutquzghan Xudayinglarning özini xar körüp uninggha: « Bizning üstimizge bir padishah qoyghin» dep éyttinglar. Emdi qebile-qebile, ming-ming tizilip, Xudawendining aldida hazir bolunglar. ²⁰ Shuni dep, Samuil Israilning hemme qebiliringlirini aldigha chiqarghanda chek Benyamin qebilisige chüshti. ²¹ Benyamin qebilisini xanidan-xanidan qilip aldigha keltürgende chek Matrining xanidanigha chüshti. Andin kéyin chek Qisning oghli Shaulgha chüshti. Lékin ular uni izdigende u özi tépilmidi. ²² Ular Xudawendidin yene soridiki: «U kishi bu yerge téxi kelgenmu?» Xudawende éytti: «Mana u bolsa jabduqlarning arisida özini yoshurdi». ²³ Ular yügürüp, uni andin élip keldi. U özi xelqning arisida turghanda xelq aran uning mürisige yetti. ²⁴ U waqit Samuil hemme qowmgha éytti: «Xudawende ilghighan kishini emdi kördünglar. Hemme xelqning ichide uninggha oxshash héchkim yoqtur» dédi. U waqit xelqning hemmisi: «Padishah yashisun» dep qichqirishatti. ²⁵ Emma Samuil padishahliqning heqqini xelqge bildürüp, bir kitabta yézip, Xudawendining aldida qoydi. Andin Samuil hemme qowmgha herbiri öz öyige ketkili ruxset berdi. ²⁶ Shaul hem Gibiyadiki öyige barsa, köngülliri Xudaning qolidin tegküzülgen bir top kishiler uning bilen bille bardı. ²⁷ Lékin birnechche yaman kishiler: «Bu özi qandaq bizni qutquzalaydu» dep sowghat bermey, uni tehqir qildi. Emma u özini tingshimasliqqa saldı.

Shaul Yabeshdikilerga yordam béríp qutquzidu

11¹ Emma ammoniy Naxash chiqip Giliyadtiki Yabeshni qorshidi. U waqit Yabeshning hemme ademliri Naxashqa: «Eger biz bilen ehde qilsang, sanga boysunimiz» dédi. ² Lékin ammoniy Naxash ulargha éyttiki: «Pütün Israilgha deshnem qilmaq üçün herbiringlarning ong közini oyup, siler bilen ehde qilay. ³ Yabeshning aqsqaqalliri uninggha éytti: «Yette kün bizge möhlet berginki, biz Israilning pütün yurtigha elchiler ewetkeymiz. Andin kéyin bizge yordem bérídighan adem bolmisa, chiqip özimizni sanga bérimiz» dédi.

⁴ Andin kéyin elchiler Shaulning shehiri Gibiyagha kélip, xewerni xelqge bergende hemme xelq peryad qilip yighlidi. ⁵ Mana Shaul étizliqtin chiqip, uylirining keynidin yürüp kélip: «Xelqge yighlighili néme boldi?» dep sorisa, ular Yabeshdin kelgen kishilerning xewirini uninggha dep berdi. ⁶ Shaul bu xewerni anglighanda Xudaning Rohi uning üstige kélip, uning ghezipi nahayiti tutashti. ⁷ U ikki uy soyup parchilap, parchilirini elchilerning qolidin chiqirip: «Herkim Shaul bilen Samuilning keynidin kélip egeshmise, ularning öyliri shundaq parchilinidu» dep éytquzdi. U waqit Xudawendining qorqunchisi xelqning üstige keldi. Shundaqki, ular ittapaqliship, bir bolup chiqip keldi. ⁸ U ularni Bézekte sanighanda beni-Israil üç yüz ming kishi chiqip, Yehudaning ademliri bolsa ottuz ming chiqti. ⁹ Ular kelgen elchilerga éyttiki: «Giliyadtiki Yabeshning ademlirige mundaq éytinglarki: Ete kün issiq bolghanda silerge yordem bérilidu» dédi. Elchiler béríp, shuni yabeshliklerga xewer berdi. U waqit yabeshlikler xush bolup: ¹⁰ «Ete silerge chiqimiz, öz ixtiyaringlarche bizge qilghaysiler» dep düshmen'ge éytquzdi.

¹¹ Etesi Shaul xelqni üç bölek qildi we bular kéchining tötinchi hesside leshkerghaqqa kiriwélip, ammoniyarlarni urup, küning issighan waqtighiche soqushti. Tirik qalghanlar bolsa undaq parakende boldiki, ikkidin qoshulmay qachti.

¹² Emma xelq Samuilgha éyttiki: « < Shaul bizning üstimizge padishah bolmisun» dep éytqanlar kim iken? Bu kishilerni keltürünglar. Ularni öltüreyli» dédi.

¹³ Lékin Shaul éytti: «Bu kün héchkim öltürülmisun, chünki бүгүн Xudawende Israilgha nusret berdi» dédi.

¹⁴ Samuil xelqge: «Qopup, Gilgalgha béríp, anda padishahliqni yenggüshleyli» dep éytti. ¹⁵ Shuni dése, hemme xelq Gilgalgha béríp, Gilgaldá Xudawendining huzurida Shaulni padishah qilip, anda Xudaning aldida shükür qurbanliq keltürüp, Shaul bilen Israilning hemme kishiliri tola xush bolup, anda shadliq qildi.

Samuilning Israil xelqige sözligen xeyrlishish nutqi

12¹ Samuil pütün Israilgha éyttiki: «Mana men silerning éytqininglarning hemmiside sözliringlarni anglap, üstünglarga bir padishah qoydum. ² Mana emdi padishah silerni bashlaydu. Men bolsam, qéri bolup béshim aqardi. Oghullirimmu aranglardidur. Baliliqimdin tartip bu kün'giche silerge bashlighuchi boldum. ³ Mana munda turimen. Xudawendining aldida we uning mesihlen'genning aldida manga guwahliq béringlar: Kimning uyini aldim? Kimning éshikini aldim? Kimning heqqini yédim? Kimge zulum qildim? Men közni yumup turup, kimdin ariliq aldim? Undaq bolsa, denglar we men tölep bérimen» dédi. ⁴ Ular jawab bérip: «Sen bizning heqqimizni yémiding, héchkingimu zulum qilmiding we héch kishining qolidin bir nerse almiding» dédi. ⁵ U ulargha: «Mende héch heqqinglar qalmighanliqigha Xudawende silerge guwah bolup, uning mesihlen'gen adimi hem bu kün guwah bolsun» dese, ular: «U guwahtur» dédi.

⁶ Samuil xelqge éyttiki: «Musa bilen Harunni qopurup, ata-bowiliringlarni Misir yurtidin chiqarghan zat Xudawende özidur. ⁷ Emdi turup turunglarki, men Xudawendining aldida hakimliq qilip Xudawende silerge we ata-bowiliringlarga qilghan adil emelliri toghrisidin silerge söz qilay. ⁸ Yaqub Misirgha kelgende ata-bowiliringlar Xudawendige peryad qilghanda Xudawende Musa bilen Harunni ewetti. Ular bolsa ata-bowiliringlarni Misirdin chiqirip, bu yerde olturghuzdi. ⁹ Emma ular öz Tengrisi Xudawendini untughanda u ularni Xazorning serdari Siséraning qoligha bérip, filistiniylerning qoligha chüshürüp, Moabning padishahining qolighimu tapshurdi we bular ular bilen jeng qilishti. ¹⁰ Lékin ular Xudawendige peryad qilip: «Biz gunah qilip, Xudawendini tashlap Baal we Ashtarot dégen butlarga ibadet qilduq. Emma emdi bizni düshmenlirimizning qolidin qutquzghin. Biz sanga ibadet qilayli» dédi.

¹¹ U waqit Xudawende Yerubbaal bilen Bédanni, Yiptah bilen Samuilni ewetip, chörenglardiki düshmenliringlarning qolidin silerni qutquzdi. Shundaqki, tinch-aman olturdunglar. ¹² Lékin Tengringlar Xudawende özi padishahinglar bolsimu, beni-Ammonning padishahi Naxashning silerge zit qopqinini körgininglarda: « Bu bolmaydu, belki bir padishah üstimizde seltenet qilsun» dep manga éyttinglar. ¹³ Emdi siler ilghap xalighan padishahni körünglar. Mana Xudawende silerning üstünglarga bir padishah qoydi. ¹⁴ Eger siler Xudawendidin qorqup, Xudawendining buyruqlirigha asiqliq qilmay, uninggha ibadet qilip, uning sözige qulaq sélip, xahi siler, xahi üstünglarga seltenet qilghan padishah bolsun Tengringlar Xudawendige egeshsenglar, silerge yaxshi bolidu. ¹⁵ Lékin Xudawendining sözige qulaq salmay, belki Xudawendining buyruqlirigha asiqliq qilsanglar, Xudawendining qoli ata-bowiliringlarga zit

bolghandek silerge zit bolidu. ¹⁶ Emdi turup turup, Xudawende közliringlarning aldida qilidighan ulugh emellerge qaranglar. ¹⁷ Emdi bughday oridighan waqit emesmu? Lékin men Xudawendige dua qilay, u güldürmama bilen yamghur ewetidu. Shuning bilen bir padishah tiligininglar bilen Xudawendining aldida qanche chong yamanliq qilghininglarni bilip körisiler» dédi.

¹⁸ Andin Samuil Xudawendige dua qilsa, Xudawende u künde güldürmama bilen yamghur ewetti. U waqit xelq Xudawendidin we Samuuldin tola qorqti.

¹⁹ Xelqning hemmisi Samuilgha: «Tengring Xudawendige bizni ölüp ketmisun dep, öz qulliring üçün dua qilghin. Chünki hemme gunahlirimizning üstige yene yamanliq ashurup, özimizge bir padishah tiliduq emesmu?» dédi.

²⁰ Samuil xelqge éyttiki: «Qorqmanglar. Hemme bu yamanliqni qilghan bolsanglarmu, emdi Xudawendige egiship uningdin ketmey, pütün könglünglar bilen Xudawendige ibadet qilib, ²¹ héch éziqmanglar. Bolmisa siler silerge payda bérelmeydighan we ya qutquzalmaydighan inawetsiz nersilerge egishisiler. Bular peqet inawetsizdur. ²² Xudawende öz ulugh ismi üçün öz qowmini tashlimaydu, chünki Xudawende silerni öz qowmi qilghili irade qildi. ²³ Men bolsam, silerning heqqinglarda dua qilishidin toxtap qélip, Xudawendige gunah qilishimdin méni Xuda saqlisun. Lékin silerge yaxshi we rast yolni körsitey.

²⁴ Peqet Xudawendidin qorqup, sadaqetlikte pütün könglünglar bilen uninggha ibadet qilib, silerge qilghan ulugh emellerni oylanglar. ²⁵ Lékin yamanliq qilsanglar, hem özünglar, hem padishahinglar halak bolisiler».

Shaulning ittaetsizliki

13¹ Shaul bir yil padishah bolup, Israilning üstide ikkinchi yilda seltenet qilghinida, ² Shaul özige Israildin üç ming ademni ilghiwaldi. Ikki mingi Mikmasta we Beytelning taghlirida Shaulning qéshida bolup, bir mingi Benyamin yurtidiki Gibiyada Yonatanning qéshida idi. Emma qalghan xelqning herbirini uning öz öyige ewetti.

³ Lékin Yonatan bolsa filistiniylerning Gibiyadiki leshkergahini meghlup qildi. Filistiniyeler buni anglap qaldi. U waqit Shaul pütün yurtida kanay chaldurup: «Ibraniylar buni anglisun» dep éytti. ⁴ Pütün Israil: «Shaul filistiniylerning leshkergahini meghlup qildi» dégen xewerni anglap, buning bilen Israil filistiniylerning aldida yaman köründi dep bildi. Bilip, xelq Shaulning keynidin Gilgalgha bérıp yighildi.

⁵ Filistiniyeler Israil bilen jeng qilghili yighilip, ottuz ming harwa, alte ming atliq we déngizning kanaridiki qumdek piyade esker yighip kélip, Beyt-Awenning sherq teripidiki Mikmasta chédirlirini tikti. ⁶ Emma Israilning kishiliri bolsa

özini tenglikte kördi, chunki xelq tola qistilip, gharlarda, chatqalliqlarda, qoram tashlarning arisida, égiz joylarda we azgallarda özini yoshuruwélip, ⁷ bezi ibraniylar Iordandin ötüp Gad we Giliyadning yurtigha ötüp ketti. Lékin Shaul Gilgalda qélip, xelqning hemmisi titrek bilen uninggha egeshti. ⁸ Shaul özi Samuil toxtatqan waqitqiche yeni yette kün saqlap turdi. Lékin Samuil Gilgalgha kelmigini üçhün xelq uningdin tarilip ketkili turdi. ⁹ Shaul bolsa: «Köydüridighan qurbanliq bilen shükür qurbanliqini munda élip kélinglar» dep éytti. Andin köydüridighan qurbanliqni ötküzdi. ¹⁰ Lékin köydüridighan qurbanliqni qilip bolghinida Samuil keldi. Kelse, Shaul uninggha salam qilghili aldigha chiqti. ¹¹ Lékin Samuil: «Néme qilding?» dep éytti. Shaul éyttiki: «Xelq mendin tarilip kétip toxtitilghan waqitta sen kelmey qélip, filistiniylerning Mikmasta yighilghinini körüp bilginimde: ¹² « Emdi filistiniyeler Gilgalgha chüshüp üstümge kélidu. Men bolsam, téxi Xudawendige dua qilmidim» dep oylap jüret qilip, köydüridighan qurbanliqni keltürdüm» dédi.

¹³ Samuil Shaulgha éytti: «Sen exmeqliq qilip, Tengring Xudawende sanga buyrughan emrni tutmiding. Bolmisa Israilning üstidiki selteniting ebedkiche mezmur turatti. ¹⁴ Lékin emdi séning selteniting mezmur turmaydu. Xudawende öz könglige muwapiq özige bir ademni izdep tapti. Xudawende sanga buyrughinini qilmighining üçhün Xudawende uni öz qowmining bashlighuchisi qildi, chunki sen Xudawende sanga buyrughani tutmiding» dédi.

¹⁵ Andin Samuil qopup Gilgaldin kétip, Benyamin yurtidiki Gibiyagha bardi. Emma Shaul öz qéshidiki ademlerni sanighanda sani alte yüzche chiqti.

¹⁶ Shaul bilen oghli Yonatan we ularning qéshidiki xelq Benyamin yurtidiki Gibiyada toxtap qaldi. Lékin filistiniyeler Mikmasta chédir tikkenidi. ¹⁷ U waqit talighuchilar filistiniylerning leshkerghahidin chiqip, üç bölekke bölünüp, bir bölek Shaul yurtidiki Ofragha baridighan yolgha chiqip, ¹⁸ bir bölek Beyt-Xoron'gha baridighan yol bilen méngip, yene bir bölek chölning chétidiki Zéboyim wadisining teripige baridighan yolgha mangdi.

¹⁹ Emma pütün Israilning yurtida héchbir tömürchi qoyulmighanidi. Chunki filistiniyeler bolsa, ibraniylar özige qilich yaki neyze étermikin dep qorqqanidi.

²⁰ Bu sewebtin hemme israiliylar orghaq, ketmen, palta we qosh chishlirini ittik qilmaq üçhün filistiniylerning qéshigha baratti. ²¹ Qachanki orghaq, qosh chishliri, ketmen, ara we paltilar gal bolsa yaki sanjighuchilarni tüzitidighan ish bolsa, anda barmaq lazim idi. ²² Uning üçhün soqush bolidighan waqitta Shaul we Yonatan bilen bolghan xelqning héchbiride qilich yaki neyze tépilmighanidi. Yalghuz Shaul bilen oghli Yonatanda bar idi. ²³ U waqit filistiniylerning bir qarawuli Mikmastiki dawan'gha chiqqanidi.

14¹ Bir kün Shaulning oghli Yonatan yaragh kötürgüchisige: «Kelgin, filistiniylarning u teripidiki qarawuligha chiqayli» dédi. Lékin atisigha héchbir néme démidi.

² Emma Shaul Gibiyaning chégrisidiki Mígronda bir anar derixining tégide qélip, uning qéshidiki xelq alte yüzche adem idi. ³ U waqit Axiya Éfodni kiyip kahinliq qilatti. U özi Shilohta Xudawendige kahinliq qilghan Élining oghli bolghan Pinixasning oghli Ikabodning buradiri Axitubning oghli idi. Xelq bolsa Yonatanning ketkinini bilmigenidi.

⁴ Lékin Yonatan filistiniylarning qarawuligha kelmek üçhün ötidighan dawanning ikki yénida birdin tik qoram tash bar idi. Birining éti Bozez we yene birining éti Sene idi. ⁵ Biri shimal teripide Mikmasning utturida, yene biri jenub teripide Gibiyaning utturida idi.

⁶ Yonatan yaragh kötürgüchisige éytti: «Kélip, bu xetnisizlarning qarawuligha chiqayli. Xudawende biz üçhün bir néme qilsa, ajayip emes, chünki tola yaki azlarning qoli bilen nusret bermektin Xudawendini héchnéme tosmaydu» dédi.

⁷ Uning yaragh kötürgüchisi uninggha éytti: «Könglüngde hernéme bolsa uni qilghin, sen barghin. Ne yerge xalisang, men bille baray». ⁸ Yonatan éytti: «Mana biz u ademlarning teripige chiqip, özimizni ulargha körsiteyli. ⁹ Eger ular bizge: < Biz silerge yetküchilik turup turunglar > dése, ularning qéshigha chiqmay, öz jayimizda turup turayli. ¹⁰ Lékin ular: < Bizning qéshimizgha chiqinglar > dése, chiqayli. Chünki undaq bolsa, Xudawende ularni qolimizgha berdi dep, shu bizge bir bésharet bolghay» dédi.

¹¹ Ikkiylen özini filistiniylarning qarawuligha körsetkende filistiniyeler: «Mana ibraniylar özini yoshurghan azgallardin chiqti» dédi. ¹² Qarawulning eskerliri Yonatan bilen yaragh kötürgüchisige söz tashlap éytti: «Bizge chiqinglar, silerge bir nerse ögiteyli!» dédi. Yonatan yaragh kötürgüchisige éytti: «Manga egeshkin, chünki Xudawende ularni Israilning qoligha berdi» dédi. ¹³ Yonatan qol-putliri bilen ömilep chiqti. Yaragh kötürgüchisi bolsa keynidin uninggha egeshti. Filistiniyeler Yonatanning aldida yiqitilghili tursa, yaragh kötürgüchisi keynidin kélip ularni öltürdi. ¹⁴ Awwalqi hujumda Yonatan bilen yaragh kötürgüchisi texminen yérim qoshluq yerde yigirmiche ademni öltürdi. ¹⁵ U waqit sehradiki leshkergahta we hemme xelqning arisigha titrek chüshti. Qarawulchilar bilen talighuchilar hem titrep qorqup, yer özi tewrinip kétip, Xuda teripidin chong bir qorqunchi keldi.

¹⁶ Emma Shaulning özi Benyamin yurtidiki Gibiyada qoyup qoyghan qarawulchiliri qarisa, mana xelq parakende bolup, u yan-bu yan yügürüp turidu.

¹⁷ U waqit Shaul qéshidiki xelqqe: «Xelqni sananglar. Kim bizdin ketti dep körünglar» dédi. Ular sanap baqqanda: «Mana Yonatan bilen yaragh kötürgüchisi yoq iken» dep kördi. ¹⁸ U waqit Shaul Axiyagha: «Xudaning ehde sanduqini élip

kelgin» dep éytti. Chünki Xudaning ehde sanduqi u waqitta beni-Israilning arisida bar idi. ¹⁹ Shaul kahin'gha söz qilip turghinida ghelibe filistiniylarning leshkergahida ziyade bolup turdi. Shaul bolsa kahin'gha: «Qolungni yighqin» dédi. ²⁰ Andin Shaul we uning bilen bolghan hemme xelq yighilip soqushqa chiqti. Ular qarisa, mana herbiri öz adashigha qilichini kötürüp, parakendilik chong bolup turuptu. ²¹ U waqittin ilgiri filistiniylarning arisida bolup ular bilen chörisidiki yerlerdin leshkergahqa chiqqan ibraniylar özi Shaul we Yonatan bilen bolghan israiliylargha qoshuluwaldi. ²² Shuningdek Efraimning taghlirida özini yoshurghan israiliylar filistiniylarning qachqinini anglighanda bular hem soqushqa chiqip, ularni qoghlidi. ²³ Xudawende u künde Israilgha chong nusret berdi. Soqushning özi Beyt-Awenning u teripigiche yetti.

²⁴ Israilning ademliri u künde tenglikte idi, chünki Shaul ulargha qesem qildurup: «Men dühmenlirimdin intiqam almighuche axshamdin ilgiri taam yégen kishi melun bolsun» dep éytqanidi. Uning üçün xelqtin héchkim taam yémidi.

²⁵ Emma ularning hemmisi janggalgha yetkende, mana hesel yerde bar idi.

²⁶ Xelq janggalgha kirip qarisa, mana hesel témip turidu. Lékin héchkim qolini aghzigha kötürmide, chünki xelq qesemdin qorqatti.

²⁷ Lékin Yonatan atisining xelqge qesem berginini anglimighanidi. Uning üçün qolidiki hasini sunup, uchini heselge tiqip qolini aghzigha saldi. Shuni qilip közliri roshen boldi. ²⁸ Emma xelqtin biri söz qilip: «Séning atang xelqge ching qesem bérip: < Bu kün taam yégen kishi melun bolsun» dep éytqanidi» dédi. Lékin xelq bolsa hérip ketkech, ²⁹ Yonatan éyttiki: «Méning atam yurtqa tenglik keltürdi. Kichikkina hesel yéginim bilen méning közüm shunche roshen bolghinini körmidinglarmu?» ³⁰ Xelq бүгүн dühmenlerdin alghan oljidin xalighinini yégen bolsa, filistiniylarning arisidiki qatilliq qanche chongraq bolmamti» dédi.

³¹ Ushbu kün ular filistiniylarni urup, Mikmastin tartip Ayalon'ghiche qoghlidi. Emma xelq tola hérip ketkenidi. ³² Uning üçün xelq oljining üstige chüshüp, qoy, uy we mozaylarni tutup yerde soydi. Andin xelq qanni éqitmay göshni yédi.

³³ Ular Shaulgha xewer bérip: «Xelq qan yéginini bille Xudawendige gunah qilidu» dep éytqanda u éytti: «Xudawendige asiqliq qildinglar! Emdi bu yerge bir chong tashni yumilitip élip kélinglar» dep, ³⁴ Shaul yene éytti: «Xelqning arisigha chiqip, ulargha éytinglarki: < Herbir kishi öz uyini we herbir kishi öz qoyini qéshimgha élip kélip, bu yerde soyup yésun. Lékin qan yémek bilen Xudawendige gunah qilmanglar. Shuni dése, hemme xelq u kéchide herbiri öz qoy bilen uyini élip kélip, anda soydi. ³⁵ Shaul bolsa Xudawendige bir qurban'gah yasidi. Shu özi uning Xudawendige yasighan awwalqi qurban'gahi idi.

³⁶ Shaul éytti: «Kéchide filistiniylarning arqisidin chüshüp qoghlap, ete yorughuchilik ularni talap, ularning héchbirini tirik qoymayli. Ular jawab bérip: «Hernéme sanga yaxshi körünse, qilghin» dédi. Lékin kahin söz qilip:

«Munda Xudaning huzuriga chiqayli» dédi. ³⁷ Shaul Xudadin: «Filistiniylarning keynidin chüshüp baraymu? Ularni Israilning qoligha tapshurisenmu?» dep soridi. Lékin u künde uninggha héch jawab bermidi. ³⁸ Shaul éytti: «Ey xelqning hemme chongliri munda chiqinglar. Bu kün néme gunah qilindi dep, melum qilip körünglar. ³⁹ Chünki Israilgha nusret bergen tirik Xudawende bilen qesem qilimenki, bu gunah Yonatanda tépilsimu, u jezmen öltürülsun» dédi. Lékin pütün xelqtin héchkim uninggha jawab bermidi.

⁴⁰ Andin u pütün Israilgha éytti: «Siler bir terepte turunglar men bilen oghlum Yonatan yene bir terepte turayli» dédi. Xelq Shaulgha: «Néme sanga yaxshi körünse, qilghin» dédi. ⁴¹ Shaul Israilning Tengrisi Xudawendige: «Heqiqetni ashkara qilghin» dep éytti. U waqit chek Shaul bilen Yonatan'gha chiqti, emma xelq qutuldi. ⁴² Shaul éytti: «Men bilen oghlum Yonataning otturisigha chek tashlanglar» dédi. Shundaq qilsa, chek Yonatan'gha chiqti. ⁴³ Shaul Yonatan'gha éytti: «Qilghiningni manga éytqin». Yonatan uninggha dep béríp éytti: «Qolumda bar hasa bilen kichikkina hesel élip yédim we mana ölüshüm kérek. ⁴⁴ Shaul éytti: «Sheksiz ölesen, ey Yonatan. Bolmisa Xuda manga undaq qilsun, mundaq qilsun we buningdin ziyade qilsun» dédi. ⁴⁵ Lékin xelq Shaulgha éytti: «Bu chong nusretni Israilgha tapturghan Yonatan öltürülsunmu? Xuda saqlisun! Tirik Xudawende bilen qesem qilimizki, uning béshidin bir tal chach yerge chüshmisun. Chünki u özi Xudaning yardimi bilen bu kün chong ish qildi» dédi. Bu teriqide xelq Yonatanı ölümün xalas qildi.

⁴⁶ Shaul bolsa filistiniylerni qoghlashtin yénip kétip, filistiniylermu öz jayigha qaytip ketti.

⁴⁷ Shaul Israilning üstide seltenet qilip, chörisidiki düshmenliri bilen jeng qildi. Moab, beni-Ammon, Édom, Zobaning padishahliri we filistiniyler bilen soqush qilip, qaysi teripige yüzlense, ghalib keldi. ⁴⁸ U chong ishlar qilip amalekiylerni urup, Israilni talighuchilardin qutquzdi.

⁴⁹ Shaulning oghulliri: «Yonatan, Yishwi, Melkishua bolup qizlirining isimliri bolsa chongining ismi Mérab, kichikining ismi Mikal idi. ⁵⁰ Shaulning xotunining ismi Axinoam bolup, bu özi Aximaaazning qizi idi. Uning qoshunining serdarining ismi Abner bolup, bu özi Shaulning taghisi Nerning oghli idi. ⁵¹ Qis Shaulning atisi idi we Abnerning atisi Ner Abiyelning oghli idi.

⁵² Shaulning pütün ömrude filistiniyeler bilen qattiq jeng bolup turdi. Shaul özi herqachan küchlük bir adem yaki palwan bir ademni körse, uni öz xizmitige salatti.

15¹ Lékin Samuil Shaulgha éytti: «Xudawende séning öz qowmi Israil üstige padishah bolmiqinggha séni mesihligili méni ewetti. Emdi Xudawendining sözini anglighin. ² Samawi qoshunlarning serdari bolghan Xudawende mundaq

éytiduki: « Amalek Israilgha qilghan ishini yad qilimen, qandaqki, u özi Israil Misirdin chiqqanda yolini tosti. ³ Emdi bérip, Amalekni urup, hemme barini ayimay, belki er kishi bilen xotun, bala bilen émidighan bala, kala bilen qoy, töge bilen éshek, hemmisini yoqatqin» dep éytti» dédi.

⁴ U waqit Shaul xelqni jem qilip Téalimda ularni sanighanda ikki yüz ming piyade esker chiqip, Yehuda qebilisidin on ming adem chiqti. ⁵ Shaul Amalek shehirige kelgende wadida özini yoshurup marap turdi. ⁶ Andin Shaul qéniylargha éytquzdiki: «Amalekiylerning arisidin chiqip chüshüp kétinglar, bolmisa silerni ular bilen öltürüshüm mumkin. Chünki beni-Israil Misirdin chiqqanda ularning hemmisige méhribanliq qildinglar» dédi. Shuni dése, qéniylar amalekiylernin chiqip ketti. ⁷ Emma Shaul amalekiylerni urup, Xawiladin tartip Misirning utturidiki Shurghiche qoghlap, ⁸ amalekiylerning padishahi Agagni tirik tutup, hemme xelqni qilich bisi bilen tamamen yoqatti. ⁹ Emma Shaul bilen xelq bolsa Agagni ayap, qoy bilen kalilardin, bordaq qoza bilen qochqarlardin hemmidin yaxshisini ayap, ularni yoqatqili xalimidi. Lékin ular oruq we yarimaydighan malni yoqatti.

¹⁰ Xudawendining sözi Samuilgha kélip: ¹¹ «Shaulni padishah qilghinimgha epsuslandim, chünki u mendin yénip, méning sözümgé unimidi» dédi. U waqit Samuil ghemkin bolup pütün kéchide Xudawendige peryad qildi. ¹² Etisi Samuil seher qopup, Shaulning aldigha chiqqanda Samuilgha: «Shaul Karmelge bérip, öziǵe bir yadikar sélip, andin yénip Gilgalgha chüshüptü» dégen xewer béridi.

¹³ Samuil Shaulning qéshigha kelgende Shaul uninggha: «Xudawende teripidin mubarek bolghaysen. Xudawendining söziǵe muwapiq qildim» dédi.

¹⁴ Lékin Samuil éytti: «Undaq bolsa, quliqimgha yetken qoy merishi bilen manga anglan'ghan kala mörishi némidur?» ¹⁵ Shaul jawab bérip: «Ular buni amalekiylernin élip keldi, chünki xelq Tengring Xudawendige qurbanliq qilmaq üçün qoy-kalining yaxshisini ayidi, lékin qalghinini yoqatti» dédi. ¹⁶ Samuil Shaulgha: «Qoyghin. Xudawende bu kéche manga néme déginini sanga éytip bérey» dédi. U uninggha: «Éytqin» dédi.

¹⁷ Samuil éytti: «Sen öz közüngde kichik ikenlikingde Israil qebililirining béshi boldung emesmu? Xudawende Israilning üstide padishah bolghili séni mesihlidi.

¹⁸ Xudawende séni ewetip: « Sen bérip gunahkar amalekiylerni xarab qilip, ularni yoqatquche ular bilen soqushqin» démidimu? ¹⁹ Némishqa Xudawendining söziǵe qulaq salmay, belki oljigha yügürüp, Xudawendining neziride yaman bolghan ishni qilding?» dédi.

²⁰ Shaul Samuilgha éyttiki: «Men Xudawendining söziǵe qulaq sélip, Xudawende méni ewetken yol bilen méngip, amalekiylerning padishahi Agagni élip kélip, amalekiylerning özini yoqattim. ²¹ Lékin xelq yoqitilidighan oljining hemmidin yaxshisidin Tengring Xudawendige Gilgaldá qurbanliq qilmaq üçün qoy bilen

kala élip keldi». ²² Samuil éytti: «Xudawende köydüridighan qurbanliq bilen soyum qurbanliqlarni keltürüşni Xudawendining sözige itaet qilishtek yaxshi köremdu? Mana itaet qilmaqliq qurbanliq qilmaqliqtin yaxshi we unimaqliq bolsa qochqar yéghidin ewzeldur. ²³ Chünki unimasliq jaduger gunahidek bolup, jahilliq özi butpereslik bilen süretperesliktur. Sen Xudawendining sözini tashlighining üçhün Xudawende séni tashlap, padishahliqtin chiqardi» dédi.

²⁴ Shaul Samuilgha éytti: «Men gunah qilip, Xudawendining permanidin we séning sözüngdin chiqtim. Chünki xelqtin qorqup ularning sözige qulaq saldim.

²⁵ Emdi gunahimni epu qilip, Xudawendige sejde qilishim üçhün men bilen yénip barghin». ²⁶ Samuil Shaulgha éytti: «Sen bilen yénip barmaymen, chünki Xudawendining sözini tashlighining üçhün Xudawende séni tashlidi. Shundaqki, Israilning üstide padishah bolmaysen» dédi.

²⁷ Samuil ketkili burulghanda Shaul uning perenjisinin étikini tutup yirtti.

²⁸ Samuil uninggha éytti: «Xudawende bu kün Israilning padishahliqini sendin tartiwélip, sendin yaxshiraq bashqa birige berdi. ²⁹ Israildiki shereplik zat özi yalghan sözlimeydu, pushaymanmu bolmaydu u özi insan bolmighini üçhün pushayman qilmaydu». ³⁰ Andin u éytti: «Men gunah qildim. Lékin qowmimning aqsaqallirining we Israilning aldida manga izzet qilip, men bilen yénip barghinki, Tengring Xudawendige sejde qilay» dédi. ³¹ U waqit Samuil Shaul bilen yénip bardu we Shaul Xudawendige sejde qildi.

³² Samuil söz qilip: «Amalekiylarning padishahi Agagni méning qéshimgha élip kélinglar» dédi. Agag bolsa xushluq bilen uning qéshigha bardu. Agag éytti: «Sheksiz ölümning achchiqi ötti». ³³ Emma Samuil éytti: «Séning qiliching xotunlarni balisiz qilghandek séning anangmu xotunlarning arisida balisiz bolsun» dep, Samuil Gilgaldá Xudawendining aldida Agagni chanap pare-pare qildi. ³⁴ Andin Samuil Ramagha bardu. Emma Shaul özi Shaul Gibiyasi dégen jaydiki öyige chiqip ketti. ³⁵ Samuil özi wapat künigiche Shaul bilen körüşkili barmidi. Emma Samuil Shaul üçhün ghem yeytti. Xudawende Shaulni Israilning üstige padishah qilghinidin epsus idi.

Dawud padishah bolushqa mesihlinidu

16¹ Xudawende Samuilgha sözlep: «Sen qachan'ghiche Shaul üçhün ghem yeysen? U Israilning üstide seltenet qilmisun dep, özüm uni tashlidim emesmu? Öz yagh münggüzüingni yagh bilen toldurup barghin. Men séni beytlehemlik Yishayning qéshigha ewetey. Uning oghulliridin birini padishah bolushqa özümge ilghidim» dédi. ² Lékin Samuil éytti: «Men qandaq baralaymen? Shaul anglisa, méni öltüridu». Xudawende éytti: «Bir ghunijinni alghach béríp: <

Xudawendige qurbanliq qilmaq üçün keldim» dep éytip, ³ Yishayni qurbanliqqa qichqarghin. Andin men özüm sanga qilidighiningni bildürey we men sanga körsitidighan kishini özüm üçün mesihligeysen» dédi. ⁴ Samuil Xudawende éytqandek qilip Beytlehemge bardı. Lékin kelginide sheherning aqsaqalliri qorqup: «Tinch-amanliq niyiti bilen keldingmu?» dep sorıdı. ⁵ U éytti: «Tinch-amanliq niyiti bilen kélip, Xudawendige qurbanliq qilmaqchimen. Özünglarnı muqeddes qilip, men bilen bille qurbanliqqa kélınglar» dep éytip, Yishay bilen oghullirini muqeddes qilip, qurbanliqqa qichqardı.

⁶ Ular kelgende u Éliyabni körüp: «Sheksiz Xudawendining mesihligini méning aldimda turıdu» dep éytti. ⁷ Lékin Xudawende Samuilgha éytti: «Uning körünüşı bilen égiz boyluqıgha qarımıghın. Men uni tashlıdım, chünki Xudawende adem körginidek körmeydu. Adem bolsa zahiriý körünüşke qaraydu, lékin Xudawende köngülge qaraydu» dédi.

⁸ U waqıt Yishay Abınadabni qichqırıp, Samuilning aldigha kirgüzdi. Emma u éytti: «Xudawende buni hem ilghimidi». ⁹ Andin Yishay Shammani aldigha keltürdi. U éytti: «Xudawende buni hem ilghimidi». ¹⁰ Shuninggha oxshash Yishay oghullirining yettisini Samuilning aldida ötküzdi. Lékin Samuil Yishaygha éytti: «Xudawende bularnı ilghimidi». ¹¹ Shuni dep, Samuil Yishaydin: «Hemme yigitler shumu?» dep sorıdı. U éytti: «Hemmidin kichiki qaldı, lékin u qoylarnı baqıdu». Samuil Yishaygha éytti: «Uni qichqırıp élip kelgin. U kelgüche dastixanda olturmaymız» dédi. ¹² U waqıt u kishi ewetip uni keltürdi. U özi yüzi hal renglik, közliri chirayliq we kélışken bir yigit idi. Xudawende éytti: «Qopup uni mesihligin, chünki u shudur». ¹³ U waqıt Samuil yagh münggüzini élip, uni buraderlirining arisida mesihlıdı. U kündin tartıp Xudawendining Rohi Dawudning üstide idi. Samuil bolsa qopup Ramagha ketti.

Dawudning Shaul üçün chang chélishi

¹⁴ Emma Xudawendining Rohi Shauldin ketkenden kéyin Xudawendining teripidin bir yaman roh uni perıshan qılatı. ¹⁵ Shaulning xızmetkarlırı uninggha éytti: «Mana Xudaning teripidin bir yaman roh séni perıshan qılıdu. ¹⁶ Emdi xojimiz öz aldingdiki xızmetkarlıringni buyrughinki, chang chélishqa bir usta ademni tapsun. Mana Xudaning teripidin u yaman roh üstüngge kelse, u chang chalsun. Buning bilen ehwaling obdan bolıdu» dédi. ¹⁷ Shaul xızmetkarlırıgha éytti: «Men üçün chang chélishqa usta bir kishini izdep tépip, qéshimgha élip kélınglar» dédi. ¹⁸ Ghulamlardın biri uninggha éytti: «Mana beytlehemlik Yishayning bir oghlıni kördüm. U özi chang chélishqa usta bolup özi batur, jengde palwan, hoshyar we kélışken bir adem iken we Xudawende uning bilendur» dédi.

¹⁹ Buni anglap, Shaul Yishayga xewerchiler ewetip: «Qoylarni baqidighan oghlung Dawudni manga ewetkin» dep éytquzdi. ²⁰ Yishay bir éshekni élip, uninggha nan, bir tulum sharab we bir oghlaqni artip, öz oghli Dawudtin Shaulning qéshigha ewetti. ²¹ Bu teriqide Dawud Shaulningkige kélip, uning qéshida turidighan boldi. Shaul uninggha tola amraq bolup, uni öz yaragh kötürgüchisi qildi. ²² Andin Shaul Yishayga xewer ewetip: «Dawud méning qéshimda tursun. U nezirimde iltipat tapti» dep éytquzdi. ²³ Emdi u roh Xuda teripidin Shaulning üstige kelgende Dawud changni élip, öz qoli bilen chalatti. Buning bilen Shaul aram tépip, ehwali obdan bolup, yaman roh uningdin chiqatti.

Dawud we Goliyat

17¹ Emma filistiniyler jeng qilmaq üçün qoshunlirini yighdi. Ular Yehuda yurtidiki Sokoda jem bolup, Sokoh bilen Azéqaning otturisidiki Efes-Dammimda chédirlirini tikti. ² Shaul bilen Israilning ademliri hem jem bolup, Éla wadisida chédirlirini tikip, filistiniyler bilen jeng qilghili sep tüzdi. ³ Filistiniyler bir teripidiki taghda turup, Israil yene bir tereptiki taghda turup, otturida bir wadi bar idi. ⁴ Filistiniylarning qoshunliridin gatliq Goliyat dégen bir palwan chiqti. Uning égzliki alte gez bir ghérich idi. ⁵ Béshigha mis qalghini kiyip, sawut bilen qorallan'ghanidi. Uning sawuti bolsa besh ming shéqelning misidek éghir idi. ⁶ Pachaqlirigha mistin tizliq baghlap, öshniside mistin bir neyze kötüretti. ⁷ Neyzisining sépi bapkarning xadisidek idi. Neyzisining uchi özi alte ming shéqelning tömüridek éghir idi. Bir kishi sipar kötürüp uning aldida mangatti.

⁸ U turup, Israilning qoshunlirigha xitab qilip ulargha éytti: «Némishqa chiqip jeng qilmaq üçün sep tüzgensiler? Men bir filistiniy emesmu? Siler bolsanglar Shaulning qulliri emesmu? Özünglar üçün bir ademni ilhanglar. U manga chühshüp kelsun. ⁹ U méni urup öltürelse, biz silerning qulliringlar bolayli. Lékin men uni meghlup qilip öltürsem, siler bizning qullirimiz bolup, bizge xizmet qilghaysiler» dédi. ¹⁰ U filistiniy yene söz qilip: «Men bu kün Israilning qoshunigha haqaret qildim. Manga bir adem keltürünglar, biz soqushayli» dédi. ¹¹ Shaul bilen hemme Israil bu filistiniyning sözini anglighanda hoduqup qélip, tola qorqti.

¹² Dawud bolsa Yehuda yurtidiki Beytlehemde olturaqliq Yishay dégen efratliy ademning oghli idi. Bu Yishayning sekkiz oghli bar idi. U özi Shaulning waqtida qéri bolup, ademlarning arisida aqsaqaldek idi. ¹³ Emma Yishayning üç chong oghli Shaul bilen jengge chiqqanidi. Jengge chiqqan üç oghullirining isimliri

bolsa tunjisining ismi Éliyab ikkinchisining ismi Abinadab we üçinchisining ismi Shamma idi. ¹⁴ Emma hemmidin kichiki Dawud idi. Mezkur üç chong oghli Shaulgha egeshkenidi. ¹⁵ Lékin Dawud birer-birer Shauldin kétip, öz atisining qoylirini baqqili Beytlehemge chiqip baratti.

¹⁶ U filistiniy bolsa qiriq kün'gichilik ete-axsham chiqip turdi.

¹⁷ Yishay öz oghli Dawudqa éytti: «Akiliring üçün bu qomachtin bir éfa jaylap, bu on nannimu élip, leshkergahqa yügürüp béríp, akiliringgha béríp, ¹⁸ bu on qurut parchilirini ularning serdarigha alghach béríp, akiliringning salamatlikini sorap, ulardin bir nishane élip kelgin» dédi. ¹⁹ Shaulning özi bilen bular we Israilning hemme ademleri Éla wadisida turup, filistiniylerge qarshi jeng qilatti.

²⁰ Etisi Dawud seher qopup, qoylirini bir xewer alghuchigha tapshurup, hemme nersini élip Yishay uninggha buyrughandek chiqip kétip, harwa meydanigha yetkende soqushqa chiqidighan qoshun jengning nerisini tartti. ²¹ Andin Israil we filistiniyler bir-birining utturida soqushqa sep tüzdi. ²² Dawud bolsa nersilirini jabduqtin xewer alghuchining qoligha tapshurup, qoshun'gha yügürüp akilirigha salam qildi. ²³ Bu ular bilen sözlishop turghanda gatliq filistiniy Goliyat dégen palwan filistiniylerning qoshunidin chiqip. baldurqidek söz qilsa, Dawud shuni anglidi. ²⁴ Israilning hemme ademleri Goliyatni körgende uningdin qéchip tola qorqti. ²⁵ Israilning ademleri sözlishop: «Bu qopqan ademni kördünglarmu? Israilgha haqaret qilghili qopidu. Uni öltürgen ademni padishah tola inam bilen bay qilip, öz qizini uninggha béríp, atisining öyini Israilning ichide baj-alwan bérishidin azad qilidu» déyishti. ²⁶ Dawud öz yénida turghan ademlerdin sorap: «Bu filistiniyni öltürüp, shu haqaretni Israildin kötürgen kishige néme tégidu? Bu xetnisiz filistiniy kim ikenki tirik Xudaning qoshunigha haqaret qilghay» dédi. ²⁷ Xelq uninggha mezkur sözlerni dep béríp, uninggha: «Uni öltürgen kishige shundaq qilidu» dédi.

²⁸ Lékin uning chong akisi Éliyab uning u ademler bilen sözlëshkinini anglidi. Anglap, Éliyabning achchiqi Dawudqa tutishop: «Némishqa bu yerge chüshüp kelding? Chöldiki u kichik padini kimgé tashlap qoydung? Men kibirlik ikenlikingni uqup, könglüngning yamanliqini bilimen. Jengni körgili chüshüp kelding» dédi. ²⁹ Dawud éytti: «Emdi néme qildim? Aran bir söz soridim» dep, ³⁰ uningdin burulup, bashqisidin baldurqidek soridi. Xelq ilgiri éytqandek uninggha jawab berdi.

³¹ Emma Dawud éytqan söz Shaulgha hem anglinip qalghach u Dawudni élip keltürdi. ³² Dawud Shaulgha éytti: «Uning sewebidin héchkimning köngli jüretsiz bolmisun. Öz qulung u filistiniy bilen soqushqili barghusi bar» dédi. ³³ Shaul Dawudqa éytti: «U filistiniy bilen soqushqili baralmaysen. Sen téxi bir yigit ikensen. Emma u yashliqidin tartip bir jeng kishisi emesmu?» dédi. ³⁴ Dawud Shaulgha éytti: «Qulung öz atisining qoylirini baqqanda bir shir yaki bir éyiq

kélip, padidin bir qoyni élip ketse, ³⁵ men uning keynidin béríp uni urup, qoyni aghzidin tartiwalattim. Eger qopup manga yansa, yélidin tutup urup óltürettim. ³⁶ Qulung hem shir hem éyiq óltürgen bolsa, bu xetnisiz filistiniy tirik Xudaning qoshunigha haqaret qilghandin kéyin ularning biridek bolsun» dep, ³⁷ Dawud yene éytti: «Méni shirning changgilidin we éyiqning changgilidin qutquzghan Xudawende méni hem u filistiniyning qolidin qutquzidu» dédi. Shaul Dawudqa éytti: «Barghin. Xudawende sen bilen bolsun» dédi. ³⁸ Andin Shaul Dawudqa öz kiyimlirini kiydürüp, béshigha bir mis qalqini qoyup, uninggha bir sawutni kiydürdi. ³⁹ Dawud bolsa Shaulning qilichini kiyimining üstige baghlap, baldur yaragh kiyip baqmighini üçün méngip baqti. Méngip béqip, Dawud Shaulgha éytti: «Men buni kiyip mangalmaymen, chünki baldur kiyip baqqan emesmen» dep Dawud hemmisini séliwétip, ⁴⁰ qoligha bir hasa élip, jilghidin besh siliq tash ilghap, padichi xaltisigha we qoynigha sélip, salghisini qoligha élip filistiniyning aldigha bardı. ⁴¹ Filistiniy chiqip, Dawudqa yéqin bardı. Barsa, sipar kötürgüchisi aldida mangdı. ⁴² Filistiniy qarap Dawudni körüp tehqir qıldı. Chünki u téxi yash bir yigit bolup, yüzi hal renglik we kélíshken idi. ⁴³ Filistiniy Dawudqa éytti: «Méni ittek körüp, hasa kötürüp aldimgha kélisenmu?» dep, filistiniy öz butlirining üstide qesem qilip Dawudni qarghıdı. ⁴⁴ Filistiniy Dawudqa yene éytti: «Manga kelgin. Men séning göshüngni hawaning qushlirigha we sehraning yirtquchilirigha bérimen» dédi.

⁴⁵ Dawud filistiniyge éytti: «Sen qilich, neyze we atma neyzini kötürüp méning aldimgha kelding, lékin men samawı qoshunlarning serdari bolghan Xudawendining, sen haqaret qilghan Israilning qoshunlirining Xudayining namida aldinggha chiqtim. ⁴⁶ Xudawende bu kün séni méning qolumgha tapshurıdu. Men séni yerge urup, sendin béshingni élip, bu kün filistiniy eskerlirining jesetlirini hawaning qushlirigha we sehraning yirtquchilirigha bérimen. Buning bilen pütün dunya bilgeyki, Israilda bir Xuda bardur. ⁴⁷ Bu guruhning hemmisimu bilsunki, Xudawende qilich yaki neyze bilen nusret bermey, belki jeng Xudawendiningki bolghach u özi silerni bizning qolimizgha bérıdu» dédi. ⁴⁸ Filistiniy Dawudqa hujum qilghili qopup yéqin barghinida, Dawud özi filistiniyge hujum qilghili qoshunning teripige aldirap yügürdi.

⁴⁹ Yügürüp, Dawud qolini xaltisigha tiqip bir tashni chiqirip, salghigha sélip filistiniyge atsa, uning péshanisigha tegdi. Tash uning péshanisigha pétip qélip, özi yüzi bilen yerge yiqıldı. ⁵⁰ Shundaq qilip, Dawud filistiniyini salgha tash bilen meghlup qilip, uni urup óltürdi. ⁵¹ Dawudning qolida qilich bolmighach Dawud özi yügürüp filistiniyning üstide turup, qilichini ghilipidin sughurup, uning bille uni chanap, béshini kesti. Filistiniyeler öz palwinining ölginini körüp qachti.

⁵² Lékin Israil bilen Yehuda kishiliri qopup, nere tartip filistiniylerni Gat teripige baridighan yol ayrishi bilen Eqronning derwazilirighiche qoghlıdı. Shundaqki,

öltürülgen filistiniyler Shaarayimning yolida Gat bilen Eqron'ghiche yiqilip yatqanidi. ⁵³ Beni-Israil filistiniylerni qoghlap bolghanda yénip kélip, ularning chédirlirini taliwaldi. ⁵⁴ Dawud bolsa filistiniyning béshini Yérusalémgha élip bardi. Lékin uning yarighini öz chédirida qoydi.

⁵⁵ Shaul Dawudning filistiniyning aldigha chiqqinini körgende qoshunning serdari Abnerdin soridiki: «Ey Abner, bu yigit kimning oghli iken?» Abner éytti: «Ey padishah, tirik ikenliking bilen qesem qilimenki, bilmeymen» dédi.

⁵⁶ Padishah: «Bu yigit kimning oghli iken dep, tehqiqlep sorighin» dep éytti.

⁵⁷ Dawud filistiniyni urup yénip, filistiniyning béshini qolida tutup kelginide Abner uni padishahning qéshigha élip bardi. ⁵⁸ Shaul uningdin: «Ey yigit, kimning oghli bolisen?» dep soridi. Dawud: «Men séning qulung beytlehemlik Yishayning oghli bolimen» dep jawab berdi.

Shaulning Dawudtin heset qilishi

18¹ Dawud Shaul bilen sözlishop bolghanda Yonatanning köngli Dawudning könglige undaq baghländiki, uni öz jénidek dost tutti. ² U künde Shaul uni özige élip, atisining öyige yan'ghili qoymidi. ³ Yonatan bolsa Dawud bilen ehde qiliship, uni öz jénidek dost tutti. ⁴ Yonatan kiygen tonni sélip Dawudqa bérip, bashqa kiyimler bilen öz qilichini ya bilen kemirininimu uninggha berdi. ⁵ Shaul Dawudni qeyerge ewetse, bérip rawajliq bolatti. Uning üçhün Shaul uni qoshunning üstige qoydi. U özi hemme xelqning neziride we hem Shaulning xizmetkarlirining neziride yaxshi körünetti. ⁶ Ular yénip kelgen waqitta Dawud filistiniyni öltürüp yan'ghinida xotunlar Israilning hemme sheherliridin Shaulgha uchrighili chiqip, xushluq bilen shéir oqup ussul oynap, dap bilen üç tarliq neghme chalatti. ⁷ Xotunlar bolsa neghme chélip: «Shaul mingni urdi, lékin Dawud on mingni urdi» dep oqushatti. ⁸ Shuni anglap, Shaul tola xapa bolup shu sözni yaman élip: «Ular Dawudqa on mingni berdi, emma manga mingni berdi. Emdi padishahliqtin bashqa uninggha héch nerse kem qalmidi» dep, ⁹ shu waqittin tartip Shaul Dawudni hemishe yaman köretti.

¹⁰ Etisi Xuda teripidin u yaman roh Shaulning üstige keldi, shundaqki, öyide sarangliq qilghili turdi. Lékin Dawud bashqa waqtidikidek qoli bilen chang chalatti. Shaulning qolida neyze bar idi. ¹¹ Shaulning özi, Dawudni tamgha qadap qoyimen dep, neyzini étip saldi. Lékin Dawud ikki mertiwé özini élip qachti. ¹² Xudawende Shauldin ayrilip kétip, Dawud bilen bolghini üçhün Shaul Dawudtin qorqatti. ¹³ Uning üçhün Shaul Dawudni özidin néri tutup, uni leshker mingbéshi qilip qoydi. Bu teriqide u özi xelqning arisida chiqish-kirish qilatti. ¹⁴ Emma Dawud bolsa Xudawende uning bilen bolghach hemme yollirida

rawajliq bolatti.

¹⁵ Shaul uning rawajliq bolghinini körüp, uningdin tola qorqatti. ¹⁶ Emma pütün Israil bilen Yehuda xelqi bolsa ularning arisida chiqish-kirish qilghini üçün Dawudni dost tutatti.

¹⁷ Lékin Shaul Dawudqa éytti: «Mana chong qizim Mérbani sanga xotunluqqa bérimen, lékin xizmitimde batur bolup Xudawendining jenglirini qilghin» dédi. Chünki Shaul öz ichide méning qolum uninggha tegmey, belki u özi filistiniylerning qolidin urulsun dep, xiyal qilghanidi. ¹⁸ Emma Dawud Shaulgha: «Men kim ikenmen, hayatim néme bolup, atamning xanidani Israilda némidurki, men padishahning küyoghli bolghaymen» dédi. ¹⁹ Lékin Shaulning qizi Mérab Dawudqa bérilidighan waqitta u özi mexolatiy Adriyelge xotunluqqa bérildi.

²⁰ Emma Shaulning qizi Mikal Dawudqa amraq idi. Ular shuni Shaulgha xewer berse, u shuningdin xush boldi. ²¹ Shaul xiyal qilip: «U özi uninggha bir tuzaq bolup, filistiniylerning qoli Dawudni ursun dep, uni uninggha bérey» dédi. Andin Shaul Dawudqa: «Bu kün yene téxi küyoghlum bolalaysen» dep éytti.

²² Shaul öz ghulamirigha buyrudiki: «Dawudqa mexpiy sözlep: « Mana padishah özi séni yaxshi körüp, hemme ghulamli bolsa sanga amraq iken. Uning üçün padishahning küyoghli bolghin» dep éytinglar» dédi. ²³ Shaulning ghulamli bu sözlerni Dawudning quliqigha ishitküzdi. Lékin Dawud: «Padishahning küyoghli bolmaq silerge kichik bir nerse körünemdu? Men bir kembeghel we kichik adem emesmu?» dése, ²⁴ Shaulning ademli Shaulgha: «Dawud undaq dédi» dep éytti.

²⁵ Shaul éytti: «Dawudqa mundaq sözlep: « Padishahning dühmenliridin intiqam almaq üçün padishah özi yüz filistiniylerning xetnilik etliridin bashqa bir toyluq xalimaydu» dep éytinglar» dédi. Shaul bolsa, Dawud özi filistiniylerning qolidin yoqitilsun dep, ümid qildi.

²⁶ Ghulamli bu sözni Dawudqa dep bergende bu gep Dawudqa xush körünüp, padishahning küyoghli bolushqa razi boldi. Waqit tamam bolmasta, ²⁷ Dawud qopup öz kishiliri bilen chiqip, ikki yüz filistiniyni öltürdi. Andin Dawud ularning xetnilik etlirini élip, padishahning küyoghli bolmaq üçün pütün sanini padishahqa berdi. U waqit padishah uninggha öz qizi Mikalni xotunluqqa berdi. ²⁸ Emma Shaul bolsa Xudawendining Dawud bilen ikenlikini körüp bildi we Shaulning qizi Mikal bolsa Dawudqa amraq idi. ²⁹ Shaulning özi Dawudtin téxi qorqatti, shundaqki, Shaul pütün ömrinde Dawudning dühmen bolup qaldi.

³⁰ Lékin filistiniylerning emirliri soqushqa chiqqili turdi. Emma herqachan chiqsa, Dawud Shaulning hemme ghulamli ridin rawajliq bolup, uning ismi tola danglinatti.

Dawud Shauldin qachidu

19¹ Shaul öz oghli Yonatan bilen hemme ghulamirigha: «Dawudni öltürünglar» dep éytti. Lékin Shaulning oghli Yonatan Dawudqa tola amraq idi. ² Uning üçhün Yonatan buni Dawudqa dep bérip, éyttiki: «Atam Shaul séni öltürgili izdeydu. Bu sewebtin ete xewerdar bolup, bir mexpiy yerde özüngni yoshurup turghin. ³ Men özüm chiqip, sen yoshurulghan sehrada atamning yénida turup, sen toghruluq atamgha söz qilay. Eger bir néme tuyup qalsam, sanga xewer bérey» dédi.

⁴ Yonatan öz atisi Shaulgha Dawudning yaxshi sözini qilip: «Padishah öz ghulami Dawudqa yamanliq qilmisun. U özi sanga gunah qilmay, belki uning ishliri sanga tola yaxshi boldi. ⁵ U öz jénini aliqinigha élip, filistiniyni öltürgini bilen Xudawende Israilgha chong bir nusret berdi. Sen özüng körüp, xush boldung emesmu? Némishqa Dawudni öltürüp, naheq qan töküp gunah qilghaysen» dédi.

⁶ Shaul Yonataning sözige qulaq sélip: «Tirik Xudawende bilen qesem qilimenki, u öltürülmisun» dep Shaul qesem qildi. ⁷ Andin Yonatan Dawudni qichqardi. Qichqirip, Yonatan Dawudqa hemmisini dep berdi. Andin kéyin Yonatan Dawudni Shaulning qéshigha élip bardı we u baldurqidek uning xizmitini qilatti.

⁸ Jeng yene bashlighanda Dawud filistiniylerning aldigha chiqip, ularni tola meghlup qildi. Shundaqki, ular uningdin qéchip ketti.

⁹ Emma Shaul öz öyide olturup qolida neyzisini tutup turghinida Xudawending teripidin bir yaman roh uning üstige keldi. Dawud bolsa öz qoli bilen chang chélip turghanidi. ¹⁰ U waqit Shaul Dawudni tamgha qadighili tirishti. Lékin Dawud özini Shauldin élip qachqach neyze özi tamgha qadilip qaldi we Dawud u kéche qéchip qutuldi.

¹¹ Lékin Dawudni marap turup, etisi uni öltürünglar dep, Shaul birnechche kishilerni Dawudning öyige ewetti. Emma Dawudning xotuni Mikal uninggha xewer bérip: «Eger bu kéche özüngni qutquzmisang, ete öltürülisen» dédi.

¹² Andin Mikal Dawudni bir penjiridin chüshürüp qoydi. Buning bilen u qéchip qutuldi. ¹³ Andin Mikal bir butsüritini élip yatqan ornigha qoyup, öchke yungidin toqulghan bir yopuqni béshigha yögeshtürüp, uni bir yotqan bilen yépip qoyup,

¹⁴ Shaul Dawudni tutmaq üçhün kishiler ewetkende u: «U késel iken» dep éytti.

¹⁵ Shaul Dawudni tapmaq üçhün kishilerni yene ewetip: «Yatqan ornida uni manga élip kélinglarki, uni öltürey» dep buyrudi. ¹⁶ Lékin kishiler kirgende butsüritining orunda yétip, öchke yungining yopuqi bash jayining üstige yépiqliq turghini kördi. ¹⁷ U waqit Shaul Mikalgha éytti: «Némishqa méni gollab, u qutulsun dep, düshminimni ketkili qoydung?». Mikal Shaulgha jawab berdiki: «U < Méni qoyghin, bolmisa séni öltürimen» dep éytti» dédi.

¹⁸ Dawud qéchip qutulghandin kéyin Ramagha Samuilning qéshigha béríp, Shaulning uning özige qilghinining hemmisini uninggha dep berdi. Andin u özi Samuil bilen Nayotqa béríp olturdi. ¹⁹ «Dawud Ramadiki Nayotta bar iken» dep Shaulgha xewer bérildi. ²⁰ Shaul Dawudni élip kelgili kishiler ewetti. Emma ular peyghemberlarning jamaitini peyghemberlik qiliwatqan halette bolup. Samuil ularning üstide turghinini körgende Xudaning Rohi Shaulning ewetilgenlarning üstige keldi. Shundaqki, ular hem peyghemberlik qilish haletke chüshti. ²¹ Shaulgha bu xewer yetkende bashqa kishiler ewetti, lékin bular hem peyghemberlik qilish haletke chüshti. Andin Shaul üçinchi mertiwé yene kishiler ewetkende bular hem peyghemberlik qilish haletke chüshti. ²² U waqit Shaul özi Ramagha béríp Sékudiki chong quduqqa yetkende: «Samuil bilen Dawud ne yerde?» dep soridi. Ular Ramadiki Nayotta bar iken» dep jawab berdi. ²³ U waqit Shaul Ramadiki Nayotqa ketti. Lékin Xudaning Rohi hem uning üstige keldi shundaqki, u özi Ramadiki Nayotqa yetküchilik peyghemberlik qiliwatqan halette bolup mangatti. ²⁴ U hem öz éginlirini sélip, Samuilning aldida peyghemberlik qiliwatqan halette bolup, yerge chüshüp pütün u kün we pütün kéche anda yalingach yatatti. Uning üçün: «Shaul hem peyghemberlarning birimu?» deydighan gep chiqti.

Dawud we Yonatan qilghan ehde

20¹ Lékin Dawud Ramadiki Nayottin qéchip, Yonatanning qéshigha béríp éytti: «Atanggha néme yamanliq we ya néme gunah qildimki, u méning jénimni izdigey?». ² U uninggha éytti: «Undaq bolmisun. Sen öltürülmeysen. Mana, xahi chong ish bolsa, xahi kichik ish bolsa atam manga xewer bermey qilmaydu. Némishqa atam bu ishni mendin yoshursun? Hergiz undaq emes» dédi. ³ Lékin Dawud qesem qilip éyttiki: «Atang tayin biliduki, men séning neziringde iltipat tapqan ikenmen. Uning üçün: < Yonatan shuni bilip qalsa, ghemkin bolmisun» dep xiyal qilidu. Lékin tirik Xudawende bilen ant ichip, tirik jéningning üstide qesem qilimenki, berheq, men bilen ölümning arisida aran bir qedem miqdari qaldi» dédi.

⁴ U waqit Yonatan Dawudqa éytti: «Könglüng néme xalisa, sanga qilay». ⁵ Dawud Yonatan'gha éytti: «Mana ete yéngi ay bolidu we padishah bilen dastixanda olturghili manga lazim bolatti. Lékin méni qoyup berginki, üçinchi künning axshimighiche sehrada mökünüwalay. ⁶ Lékin atang méni sorisa: < Dawud yalwurup: «Manga öz shehirim Beytlehemge yügürüp béríp kelgili ruxset bergin, chünki anda pütün xanidanim yildiki qurbanliqni ötküzidu» dédi» dep éytqin.

⁷ Eger u: < Obdan boptu» dése, qolung tinch-aman bolidu. Lékin u achchiqlansa,

bilginki, uningda yaman niyet bar. ⁸ Sen Xudawendining bir ehdisini öz qulung bilen qilghandin kéyin qulunggha iltipat qilghin. Lékin mende bir yamanliq bolsa, sen özüng méni öltürgin. Némishqa méni atangning qéshigha élip barghaysen» dédi. ⁹ Yonatan éytti: «Bu xiyal sendin yiraq bolsun. Eger atamning sanga yamanliq qilidighan niyiti bar dep bilip qalsam, sanga deyttim emesmu? ¹⁰ Dawud Yonatan'gha éytti: «Eger atang sanga qattiq jawab yandursa, kim manga xewer béridu?» dédi. ¹¹ Yonatan Dawudqa: «Kelgin, sehrağa chiqayli» dep éytti. Andin ikkilisi sehrağa chiqti.

¹² Yonatan Dawudqa éytti: «Israilning Tengrisi Xudawende manga guwahturki, men ete yaki ögünlük bu waqit bilen atamning sirini tépip, Dawudning ishi yaxshi iken dep melum qilsam, sheksiz u waqit sanga xewer bérimen. ¹³ Eger atam sanga yamanliq qilghili xalisa we men sanga xewer bérip tinch-aman ketkili ruxset bermisem, Xudawende Yonatan'gha undaq qilsun, mundaq qilsun we uningdin ziyade qilsun. Xudawende atam bilen bolghandek sen bilen bolsun. ¹⁴ Qachanki hayat bolsam, méni ölmisun dep, Xudawende rehimdil bolghandek manga rehim körsetkeysen. ¹⁵ Lékin yalghuz manga emes, belki öyümdin hem héch waqit rehmingni kesmigeysen. Xudawende Dawudning hemme düshmenlirini yer yüzidin yoqatqandin kéyinmu rehmingni kesmigeysen» dep ¹⁶ Yonatan Dawudning öyi bilen ehde qiliship: «Xudawende Dawudning düshmenliridin intiqam alghay» dédi. ¹⁷ Andin Yonatan özining Dawudqa bar muhebbitining üstide uninggha qesem qildurdi, chünki uni öz jénidek dost tutatti.

¹⁸ Andin Yonatan Dawudqa éytti: «Ete yéngi ay bolidu. Mana séning ornung bikar bolghach sorilisen. ¹⁹ Üchinchi küni ittik chüshüp yaman ish bolidighan künde özüngni yoshurghan yerge bérip, Ézel dégen tashning yénida turup turghin.

²⁰ Men uning yénida nishan'gha chaghlighandek üç oqyasini atay. ²¹ Andin ghulamimni oqyalirini izdigili ewetey. Eger ghulamgha: «Mana oqyaliri séning bu teripingde turidu. Ularni élip kelgin» désem, sen özüng chiqqin, chünki shundaq bolsa, tirik Xudawende bilen qesem qilimenki, sanga héch zerer bolmaydu. ²² Lékin ghulamgha: «Mana oqyaliri séning u teripingde turidu» désem, sen ketkin, chünki undaq bolsa, Xudawende séni yolgha saldi. ²³ Emma men bilen sen sözleshken ish toghrisidin bolsa, Xudawende men bilen séning otturangda guwah bolghay» dédi.

²⁴ Dawud sehrada mökünüwaldi. Yéngi ay kelgende padishah taam yégili dastixanda olturdi. ²⁵ Padishah bolsa öz ornida tamning aldidiki törde olturdi. Yonatan özi ornidin qopqanda Abner Shaulning yénida olturdi. Lékin Dawudning orni bikar qaldi. ²⁶ Emma Shaul u künde bir néme démey: «Uninggha bir néme boldi. U pakiz emesmikin? Elwette pakiz emes» dep xiyal qildi.

²⁷ Lékin Dawudning orni yéngi ayning künining etisi hem bikar turghanda Shaul öz oghli Yonatandin: «Némishqa Yishayning oghli, xahi tünügün, xahi

bu kün ashqa kelmidi?» dep soridi. ²⁸ Yonatan Shaulgha jawab berdiki: «Dawud Beytlehemge barghili mendin ruxset tilidi. ²⁹ U manga: « Méni barghili qoyghin. Xanidanimizning qurbanliq ishi sheherde bolghach, akam manga barghili buyrudi. Eger séning neziringde iltipat tapqan bolsam, buraderlirim bilen körüşkili ruxset bergin» dep éytti. Uning üçün u padishahning dastixinigha kelmidi» dédi.

³⁰ U waqit Shaulning achchiqi Yonatan'gha tutiship, uninggha éytti: «Ey sen buzuq xotunning oghli, bilmidimmuki özüngning shermendilikige we anangning uyat yérining shermendilikige Yishayning oghlini ixtiyar qilding.

³¹ Chünki Yishayning bu oghli yer yüzide tirik qalghuche. xahi sen, xahi séning padishahliqing mezmüt turmaydu. Uning üçün emdi kishi ewetip, uni méning qéshimgha élip kelgin, chünki u ölümning oghlidur» dédi.

³² Yonatan öz atisi Shaulgha jawab bérip: «U némishqa öltürülsun? Néme qildi?» dédi. ³³ U waqit Shaul Yonatanni teshmek üçün uninggha neyzini tenglidi. Buning bilen Yonatan'gha, atam Dawudni öltürüşni qarar qilghan dep melum boldi. ³⁴ Yonatan bolsa tola achchiqlinip dastixandin qopup, yéngi ayning ikkinchi künide taam yémidi. Chünki atisi Dawudqa shundaq naheqliq qilghini üçün u uning heqqide ghemkin bolghanidi.

³⁵ Etisi Yonatan Dawudqa tayin qilghan waqit bilen sehrağa chiqsa, uning bilen bir kichik ghulam bille bardi. ³⁶ U özi ghulamgha: «Emdi yügürüp, men atidighan oqyalirini tépip kelgin» dédi. Ghulam yüürgende uning üstidin bir oqyasi atti. ³⁷ Ghulam özi Yonatan atqan oqi chüshken yerge kelgende Yonatan ghulamgha qichqirip: «Oqyasi séning u teripingde nériraq turidu emesmu?» dep éytti.

³⁸ Andin Yonatan ghulamgha yene qichqirip: «Toxtimay ittik bolup aldirighin» dédi. Yonatanning ghulami oqyalirini yighip, xojisigha élip keldi.

³⁹ Lékin ghulam bolghan ishni uqmidi, yalghuz Yonatan bilen Dawud tégini bildi. ⁴⁰ Andin Yonatan öz ghulamigha yaraghlirini bérip, uninggha: «Ularni sheherge élip barghin» dédi.

⁴¹ Ghulam ketkendin kéyin Dawud jenub teripidiki jayidin qopup chiqip, yerge yüz töwen yiqilip üç mertuwe tezim qildi. Andin bu ikkeylen söyüşüp yighlashti we Dawud tola yighlidi. ⁴² Yonatan Dawudqa:

«Aman-ésen barghin. Biz ikkeylen Xudawendining ismi bilen qesem qilghandek bolsun. Xudawende men bilen séning otturangda we méning neslim bilen séning nesling otturisida ebedkiche guwah bolsun» dep éytti.

Dawud Nob shehiride

21¹ Andin u qopup ketti. Lékin Yonatan özi sheherge kirdi. ² Emma Dawud Nobqa kélip, Aximalik kahinning qéshigha bardi. Lékin Aximalik Dawudni körgende qorqup, uninggha éytti: «Némishqa héch kishi özüng bilen almay, yalghuz kelding?» ³ Dawud Aximalik kahin'gha éytti: «Padishah manga bir ish buyrup manga: ‹ Men séni ewetip, sanga buyrughan ish toghrisidin héchkim bir néme bilmisun» dédi. Men bolsam, öz ghulamirimni ‹ Palan yerde körüsheyli» dep ewetiwettim. ⁴ Emdi qolungda néme bolsa manga bergin. Besh nan yaki néme tépilsa bergin» dédi.

⁵ Kahin Dawudqa jawab bérip éytti: «Qolumda resmi nan yoq. Yalghuz muqeddes nan bardur. Eger ghulamlar özini xotunlardin saqlighan bolsa, yéyishi rawa bolidu». ⁶ Dawud kahin'gha jawab bérip éyttiki: «Berheq, xotunlar bizdin néri turghili üç kün boldi. Men chiqqanda ghulamlarning eswab qachiliri pakiz idi. Sepirimiz resmi bolsimu, bu kün nersilirimiz paktur» dédi.

⁷ U waqit kahin uninggha muqeddes nandin berdi. Chünki teqdim nandin bashqa nan anda yoq idi. Shu nan Xudawendining huzurida turghandin kéyin, yéngi nan sélin'ghan küni élip qoyulghanidi. ⁸ Lékin u kün Shaulning ademliridin biri anda bolup, Xudawendining huzurida qaldurulghanidi. U özi Doégh isimliq bir édomiy bolup, Shaulning padichilirining chongi idi. ⁹ Dawud Aximalikke éytti: «Qolungda bir neyze yaki bir qilich yoqmu? Padishahning ishi aldirash bolghach, xahi qilich, xahi bashqa yaragh alghach chiqmidim» dédi.

¹⁰ Kahin éyttiki: «Sen Éla wadisida öltürgen Goliyatning qilichi bir parche rextte yögilip Éfodning keynide turidu. Shuni alghili xalisang, alghin. Uningdin bashqisi shu yerde yoqtur» dédi. Dawud: «Uningdek qilich yoq. Shuni manga bergin» dédi.

Dawud Gatning padishahining qéshida

¹¹ Dawud qopup, u kün Shauldin qéchip, Gatning padishahi Akishning qéshigha bardi. ¹² Lékin Akishning xizmetkarliri: «Bu u yurtning padishahi Dawud emesmu? Uning toghrisida ular: ‹ Shaul mingni urdi, lékin Dawud on mingni urdi» dep ussul oynashta ghezel oquydu emesmu?» dédi. ¹³ Dawud bu sözlerni anglap qélip, Gatning padishahi Akishtin tola qorqup ketti. ¹⁴ Uning üçün ularning közlrining aldida özini eqilsiz körsitip, ularning arisida sarangdek körünüp, derwazilarning ishiklirige jjiq jjiq, tükürükni saqiligha éqitatti. ¹⁵ Akish öz xizmetkarlirigha éytti: «Mana bu ademning sarangliqini körmemsiler? Némishqa uni méning qéshimgha élip keldinglar? ¹⁶ Manga saranglar shundaq lazimmuki, shuni aldinda sarangliq qilghili manga élip kelmikinglar kérek idimu? Undaq adem méning öyümge kirsunmu?» dédi.

Dawud Adullamning gherida

22¹ Dawud u yerdin k tip, Adullamning gherigha qachti. Uning buraderliri bilan atisining pütün xanidani shuni anglighanda u yerge chüshüp, uninggha keldi. ² Herkim tenglikte bolsa, herkim qerzdar bolsa, herkim narazi bolsa, hemmisi yighilip uninggha keldi we u ularning serdari boldi. Uninggha qoshulghan ademler bolsa t t yüzche idi. ³ U yerdin Dawud Moabtiki Mispahqa b rip, Moabning padishahigha  ytti: «Méning atam bilan anamni bu yerge k lip,  z m Xudaning men bilan n me qilidighinini bilg che siler bilen turghili qoyghin» dep,

⁴ ularni Moabning padishahining q shigha  lip keldi.  lip kelse, ular Dawud ordida turghuchilik uning bilen turdi. ⁵ Emma Gad peyghember Dawudqa: «Ordida qalmighin. Chiqip Yehuda yurtigha barghin» d di. U waqit Dawud k tip, X ret janggiligha bardı.

Nobtiki kahinlarning  lt r l shi

⁶ Emma «Dawud bilen ademliri t pildi» dep Shaul anglidi. Shaul  zi Ramadiki Gibiyada bir derexning t gide olturup, qolida neyze tutup xizmetkarliri chöriside turghanda, ⁷ Shaul chöriside turghan xizmetkarlarga  yttiki: «Ey benyaminiylar anglanglar! Yishayning oggli herbiringlarga z min bilan  z mzarliqlar b rip, hemmenglarni mingb shi we y zb shi qilalamdu? ⁸ Hemmenglar manga xiyanet qildinglar emesmu? M ning oghlumning  zi Yishayning oggli bilen ehde qilishqinini manga h chkim ashkara qilmidi. H chqaysinglar mendin endishe qilmaydu yaki manga xewer bermigenki  z oghlum méning xizmetkarimni manga xiyanet qilishqa qozghiliptu. Hazirqi waqit shundaq ish boldi emesmu?» d di.

⁹ U waqit Shaulning xizmetkarlirining arisida turghan  domiy Do gh s z qilip  yttiki: «Men Yishayning oghlining Nobqa Aximalik ben-Axitubning qéshigha kelginini kördüm. ¹⁰ Shu  zi uning heqqide Xudawendige iltija qilip, uninggha ozuq talqan bilen filistiniy Goliyatning qilichini berdi» d di. ¹¹ Padishah  zi Axitubning oggli Aximalik kahinni kelt r p, uning atisining p t n xanidanini, yeni Nobtiki kahinlarnimu qichqartti. Ularning hemmisi padishahning qéshigha keldi.

¹² Shaul  ytti: «Ey Axitubning oggli anglighin». U: «Mana men, ey xojam» dep  ytti. ¹³ Shaul uninggha  ytti: «Némishqa sen bilen Yishayning oggli manga xiyanet qildinglar? Sen uninggha nan bilen qilich b rip, uni manga qarshi qopup xiyanet qilsun dep, uning heqqide Xudagha iltija qilipsen. Hazirqi waqit shundaq ish boldi emesmu? ¹⁴ Aximalik padishahqa jawab b rip  yttiki: «S ning xizmetkarliringning arisida Dawudtek ishenchlik kim bar? U padishahning

küyoghli bolup, mexpiy meslihetliringde hazir bolup, öyüngde izzetlik bolghan bir kishi emesmu? ¹⁵ Men u kündigine Xudagha uning heqqide iltija qilghili bashlidimmu? Bu ish mendin yiraq bolsun! Padishah öz quligha we atamning pütün xanidanigha eyib qoymisun, chünki qulung bu ish toghrisidin az yaki tola héchnéme bilmidi» dédi. ¹⁶ Lékin padishah éytti: «Ey Aximalik, sen özüng atangning pütün xanidani bilen sheksiz ölesen» dep, ¹⁷ padishah öz chöriside turghan sipahlargha éytti: «Xudawendining kahinlirigha yénip, ularni öltürünglar. Bular hem Dawudning teripide bolup, uning qachqinini bilip turup, manga xewer bermidi» dédi. Lékin padishahning xizmetkarliri Xudawendining kahinlirini öltürgili qol kötürgili unimidi. ¹⁸ U waqit padishah Doéghqa: «Sen kahinlargha yénip, ularni öltürgin» dédi. Bu édomiy Doégh kahinlargha yénip, u kün kanapliq Éfod kiygen seksen besh kishini öltürüp, ¹⁹ kahinlarning shehiri bolghan Nobta olturghuchilarni hem qilich bisi bilen urup, er kishi, xotun, bala, émidighan bala, uy, éshek, qoy hemmisini qilich bisi bilen urdi. ²⁰ Emma Aximalik ben-Axıtubning Abyatar dégen bir oghli qutulup, Dawudning qéshigha qéchip keldi.

²¹ Kélip, Abyatar: «Shaul Xudawendining kahinlirini öltürdi» dep Dawudqa xewer berdi. ²² Dawud Abyatargha éytti: «Édomiy Doégh u kün anda bolghach bilgen idimki elwette Shaulgha xewer béridu. Men atangning pütün xanidanining öltürülginige seweb boldum. ²³ Qorqmay, men bilen qalghin. Méning jénimni izdeydighan kishi séning jéningni hem izdeydu. Lékin méning qéshimda biheter turisen» dédi.

Dawud Qéila shehiride

23¹ Dawudqa xewer bérishtiki: «Mana filistiniyeler Qéilagha jeng qilip xamanlarni bulap turidu». ² U waqit Dawud Xudawendidin soridiki: «Men béríp, u filistiniylerni uraymu?» Xudawende Dawudqa: «Béríp, filistiniylerni urup, Qéilani azad qilghin» dédi. ³ Lékin Dawudning kishiliri uninggha: «Mana biz Yehuda yurtida turup qorqimiz. Emdi Qéilagha filistiniylerning qoshunining aldigha barsaq, qandaq bolidu?» dédi. ⁴ Dawud Xudawendidin yene sorisa, Xudawende uninggha jawab béríp: «Sen qopup, Qéilagha chüshüp barghin. Men filistiniylerni séning qolunggha bérimen» dédi. ⁵ Uning üçün Dawud öz kishiliri bilen Qéilagha béríp, filistiniyeler bilen soqushup, ularning mallirini élip kétip, ularni tola meghlup qildi. Dawud shundaq qilip Qéilada olturghuchilarni qutquzdi.

⁶ Emdi Aximalikning oghli Abyatar Qéilagha Dawudning qéshigha qachqanda kanapliq Éfodni alghach kelgenidi.

⁷ Shaulgha: «Dawud Qéilagha chüshüptu» dep xewer bérilgende Shaul éytti: «Emdi Xuda uni méning qolumgha berdi. Derwaza bilen baldaqliri bar bir sheherge kirip, solinip qaldi emesmu?» dédi. ⁸ Andin Shaul Qéilagha béríp, Dawud bilen kishilirini qorshimaq üçün hemme xelqni jengge jem qildi.

⁹ Dawud: «Shaul manga yamanlıq qilghili qestleydu» dep bilgende, Abyatar kahin'gha: «Éfodni élip kelgin» dédi. ¹⁰ Andin Dawud éytti: «Ey Israilning Tengrisi Xudawende, séning bendeng anglidiki, Shaul Qéilagha béríp, sheherni men üçün xarab qilghili qestleydu. ¹¹ Qéilaning ademliri méni uning qoligha tutup béramdu? Shaul öz bendeng anglighandek bu yerge chüshemdu? Ey Israilning Tengrisi Xudawende, buni öz bendengge bildürgin». Xudawende éytti: «Bu yerge chüshidu». ¹² Dawud yene éytti: «Qéilaning ademliri men bilen ademlirimni Shaulning qoligha tutup béramdu?» Xudawende: «Ular tutup béridu» dep éytti. ¹³ U waqit Dawud bilen ademliri texminen alte yüz kishi qopup Qéiladin chiqip, qeyerge baralsa, bardı. Shaulgha: «Dawud Qéiladin qéchiptu» dep xewer bérilgende bérishtin özini yighdi.

Dawud Zif chölide

¹⁴ Emma Dawud chöller bilen qorghanlarda olturup, Zif chölining taghlirida turatti. Shaul uni hemishe izdep turdi. Lékin Xuda uni uning qoligha bermeytti.

¹⁵ Dawud Zif chölining bir janggılıda turghanda: «Shaul séni öltürgili chiqti» dep tuyup qaldi. ¹⁶ Lékin Shaulning oghli Yonatan janggalgha Dawudning qéshigha béríp, uning qolini Xuda bilen quwwetlendürüp, ¹⁷ uninggha éytti: «Qorqmighin. Atam Shaulning qoli séni tapmaydu, belki sen Israilning padishahi bolisen. Men bolsam séning ikkinching bolimen. Shuni hem atam Shaul bilidu» dédi. ¹⁸ Andin u ikkeylen Xudawendining aldida ehde qilishti. Dawud bolsa janggalda turup qaldi, lékin Yonatan öz öyige yénip ketti.

¹⁹ Andin kéyin birnechche ziflikler Gibiyagha Shaulning qéshigha kélip éytti: «Mana Dawud bizning arimizda janggalning qorghanlirida bolup, sayning jenub teripidiki Xakilaning égzilikide özini yoshuruwalı. ²⁰ Uning üçün, ey padishah, qachan xalisang, chüshüp kelgin. Biz bolsaq uni padishahning qoligha tutup béreyli» dédi. ²¹ Shaul éytti: «Ichinglar men üçün aghrighan sewebtin Xudawendining teripidin silerge mubareklik bolsun. ²² Emdi béríp tehqiqlep: «U qaysi yerde turidu? Kim uni körgen?» dep sepsélip béqinglar. Chünki manga éytilghanki u tola hoshyarlıq qilidu. ²³ Béríp béqip, özini yoshuridighan hemme yerlirini tépip melum qilip, manga yénip kélinglar. Andin men siler bilen barimen. Eger yurtta bar bolsa, hemme Yehuda minglirining arisida uni izdep tapay» dédi. ²⁴ Ular qopup, Shauldin ilgiri Zifke bardı. Dawud bolsa öz ademliri bilen sayning jenub teripide Maon chölining tüzlenglikide idi.

²⁵ Shaul bilen ademliri Dawudni izdigili bardı. Buning toghrisida Dawudqa xewer bérilgende u özi qoram tashtin chüshüp, Maon chölige bérıp toxtıdı. Shaul bunı anglap, Dawudning keynidin qoghlap, Maonning chölige chıqtı. ²⁶ Shaul taghning bu yénıda, emma Dawud ademliri bilen taghning u yénıda mangdı. Dawud Shauldin qutulmaq üçün qéchip turghınıda Shaul bilen ademliri Dawud bilen ademlirini tutimiz dep, ularni qorshighılı turdı. ²⁷ Lékin bir elchi Shaulning qéshigha kélip: «Aldırap kelgin! Filistiniyler yurtqa kiriwaldı» dep éytti. ²⁸ U waqıt Shaul yénip, Dawudni qoghlimay, filistiniyler bilen soqushqılı chıqtı. Uning üçün u yerni Séla-hammahlikot deytti.

Dawud Shaulni ayaydu

24 ¹ Lékin Dawud u yerdin chiqip, En'gidining qorghanlırıda turatti. ² Shaul filistiniylerni qoghlap bolup yan'ghanda, uninggha: «Mana Dawud En'gidining chölide turıdu» dep xewer bérıldı. ³ U waqıt Shaul hemme Israıldin ilghan'ghan üç ming ademni élip, Dawud bilen ademlirini izdigili yawa téke qoram tashlırigha chıqtı. ⁴ U özi yolning yénıdiki qoy qotanlırigha kelgende teret qilmaq üçün andaki bir ghargha kirdi. Lékin Dawud bilen kishiliri gharning ichkirerek teripide olturdı. ⁵ Dawudning ademliri uninggha: «Mana Xudawende sanga: «Öz düshminingni séning qolunggha bérimenki, hernéme sanga yaxshi körünse, uninggha qilghaysen» dep toghrisida éytqan kün shudur» dédı. Dawud qopup, Shaulning tonining étikini tuydurmay késiwaldı. ⁶ Lékin Shaulning tonining étikini keskini üçün Dawudning wıjdani özini urdı. ⁷ U öz ademlırige éytti: «Reb méni Xudawendining mesihlen'gen adimi bolghan méning xojamgha mundaq qilishtin saqlısın. U Xudawendining mesihlen'gen adimi bolghandın kéyin men uninggha qolumni uzatmıghaymen» dep ⁸ shu söz bilen öz ademlırini tosup, Shaulgha yan'ghılı qoymıdı.

⁹ Emma Shaul özi qopup ghardin chiqip, öz yolıgha ketti. Andın kéyin Dawud hem qopup ghardin chiqip, Shaulning keynidin qichqirip: «Ey xojam padıshah» dédı. Shaul keynige qarisa, Dawud yüzini yer teripige qilip éngiship tezım qilıdu. ¹⁰ Dawud Shaulgha éytti: «Mana «Dawud séning zeriringni izdeydu» deydighan ademlerning sözige némishqa qulaq salısın?» ¹¹ Mana bu kün öz közüng bilen kördüngki, Xudawende bu kün gharda séni öz qolumgha berdı. Beziler: «Uni öltürgin» dégende men ayap, Xudawendining mesihlen'gen adimi bolghandın kéyin xojamni öltürmıgeymen» dédim. ¹² Qarighın, ey atam, mana qolumda tonungning étikige qarighın. Séni öltürmey, tonungning étikini kestım. Buningdin bilip körginki, méning qolumda, xahi yamanlıq, xahi asiylıq yoqtur. Sanga gunah hem qilmidim. Lékin sen jénimni alghılı qestleysen. ¹³ Xudawende

men bilen séning otturangda hóküm qilghay. Xudawende méning intiqamimni sendin alghay, lékin méning qolum sanga yanmighay. ¹⁴ «Yamanlardin yamanliq chiqidu» dep, burunqilarning temsili éytqandek bolidu. Lékin méning qolum sanga yanmighay. ¹⁵ Israilning padishahi kimni tutqili chiqti? Kimni qoghlap yürisen? Bir ölük itnimu? Bir yalghuz bürginimu? ¹⁶ Xudawende hakim bolup, men bilen séning otturangda hóküm qilip, dewayim üçhün éytiship, méni séning qolungdin xalas qilghay» dédi.

¹⁷ Dawud Shaulgha bu sözini éytip bolghanda Shaul: «Bu séning awazingmu, ey oghlum Dawud?» dédi we Shaul ünlük awaz bilen yighlap, ¹⁸ Dawudqa éyttiki: «Mendin sen adilraq bolup, manga yaxshiliq qilding. Lékin men sanga yamanliq qildim. ¹⁹ Bu kün yaxshiliq körsitip, manga obdan ish qilip, Xudawende méni séning qolunggha tapshurghan bolsimu, méni öltürmiding. ²⁰ Birkim öz düshminini tapsa, uni ketkili qoyamdu? Xudawende séning manga bu kün qilghan yaxshiliqing üçhün sanga yaxshiliq yandurghay. ²¹ Emdi tayin bilimenki, sen padishah bolup, Israilning padishahliqi séning qolungda mezmüt turidighan bolidu. ²² Lékin emdi Xudawende bilen manga qesem qilghinki, méning neslimni yoqatmay, méning étimni atamning xanidanidin öchürmigeysen» dédi. ²³ Dawud Shaulgha qesem qilghandin kéyin, Shaul öz öyige yénip ketti. Emma Dawud öz ademliri bilen qorghan'gha chiqip olturdi.

Dawud. Naba we Abigayil

25¹ Samuil ölüp ketkende pütün Israil yighilip, uning üçhün matem tutup, uni Ramadiki uning öz olturghan jayida depne qildi. Emma Dawud qopup, Paran chölige bérip chüshti. ² Karmelde mallirini béqip Maonda olturaqliq bir adem bar idi. U kishi tola bay bolup üç ming qoy, bir ming öchkige ige idi. U emdi öz qoylirini Karmelde qirqiwatatti. ³ U ademning ismi Nabal bolup, xotunining ismi Abigayil idi. Xotun özi eqilliq we chirayliq idi, lékin éri qattiq we yaman bolup, özi Kalebning ewladidin idi.

⁴ Dawud chölde turup: «Nabal öz qoylirini qirqiydu» dep anglap, ⁵ on yash kishini u yerge ewetti. Dawud yigitlerge éytti: «Siler Karmelge chiqip, Nabalning qéshigha bérip, mendin uninggha salam éytinglar. ⁶ Mundaq éytinglarki: «Yashighaysen. Sen tinch-aman olturup, öyüng tinch-aman turup, hemme baring tinch-aman bolsun. ⁷ Emdi anglidimki qoylarni qirqip turisen. Séning padichiliring bizning tereplirimizde yürüp turghanda ulargha héch zerer yetküzmiduq. Biz Karmelde turghan waqitta ularning héch nersisi yitip ketmidi.

⁸ Öz yigitliringdin sorisang, ular sanga dep béridu. Bizler bir xushluqning künide kelgendin kéyin, ademlirimiz közüngning aldida iltipat tapsun. Uning üçhün öz qulliringgha we oghlung Dawudqa qolungdin néme kelse, bergin».

⁹ Dawudning adamlari u yerge kélip, Dawudning ismini élip buyrulghiniga muwapiq söz qilib, andin shük bolup saqlap turdi. ¹⁰ Lékin Nabal Dawudning xizmetkarlirigha jawab béríp éytti: «Dawud kim iken? Yishayning oghli kim iken? Bu künlerde tola xizmetkarlar öz xojiliridin qéchip kétidu. ¹¹ Öz taamimdin, ichkülükümdin we öz qirqiqhuchilirimgha soyghan göshtin élip, namelum jaydin kelgen kishilerge bérimenmu?» dédi. ¹² Dawudning yigitliri yénip ketti. Yénip kelgende uninggha hemme sözni dep berdi. ¹³ Dawud öz adamlirige: «Herbiringlar öz qilichini kemirige yaghlisun» dédi. Shuni dése, herbiri öz qilichini kemirige baghlap, Dawudmu öz qilichini kemirige baghlidi. Andin töt yüzche adem Dawud bilen chiqti, lékin ikki yüz kishi jabduqlar bilen qaldi.

¹⁴ Emma xizmetkarliridin biri Nabalning xotuni Abigayilgha éyttiki: «Dawud chöldin xewerchiler ewetip, xojimizgha salam éytti. Lékin u bulargha yénip tilidi.

¹⁵ U ademler bolsa bizge tola yaxshiliq qilghan. Biz sehrada ularning terepliride yürgende bizge héch zerer bolmay, bizning héch nersimizmu yitip ketmide.

¹⁶ Biz ularning terepliride qoylar baqqan waqtida ular daim kéche-kündüz bizge sépildek bolatti. ¹⁷ Emdi xiyal qilib qilidighiningni oylichin, chünki xojimizgha we uning pütün öyige bir yamanliq toxtitilghandur. U yaman bir adem emesmu? Héchkim uninggha söz qilalmaydu» dédi. ¹⁸ U waqt Abigayil aldirap ikki yüz nan, ikki tulum sharab, besh pishurulghan qoy, besh küre qomach, yüz sapaq kishmish, ikki yüz toqach enjür élip, ésheklerge artip, ¹⁹ öz xizmetkarlirigha: «Mendin ilgiri béringlar, men keyninglardin baray» dédi. Lékin öz éri Nabalgha héchnéme démide.

²⁰ U öz éshikige minip béríp, taghning bir étik yolgha kirse, mana Dawud kishiliri bilen uning aldigha chüshüp kélip, uning bilen uchrashidu. ²¹ Lékin Dawud éytqan idiki: «Bikargha bu kishining mélini chölde saqlidim. Mana uningkidin héchnéme yitip ketmide. Lékin u yaxshiliqning ornida manga yamanliq yandurdi.

²² Xuda Dawudning düshmenlirige undaq qilsun, mundaq qilsun, belki uningdin ziyade qilsun. Uning xelqidin héch erkekni etigiche tirik qoymaymen».

²³ Abigayil Dawudni körgende aldirap éshektin chüshüp, Dawudning aldida yüz töwen yiqilip yerge tegküdek tezim qildi. ²⁴ U özi uning putlirigha chüshüp éytti: «Ey xojam, bu gunah xas manga artilsun, lékin dédikingni sanga söz qilghili qoyup, dédikingning sözige qulaq salghin. ²⁵ Xojam u yaman adem Nabalni étibar qilmisun. Chünki u özi ismining menisidek bolup, Nabal dep atilip, könglide exmeqliq bardur. Lékin men dédiking bolsam, ey xojam sen ewetken yigitlerni körmidim. ²⁶ Emdi ey xojam, Xudawending tiriklikini bilen ant ichip, séning jéningning üstide qesem qilimenki, Xudawende séni qan töküp, öz qolung bilen intiqamingni élishtin saqlidi. Emdi düshmenliringge derweqe sen xojamning yamanliqini xalighanlarga Nabalgha bolghandek bolsun. ²⁷ Emdi

dédiking xojamga élip kelgen sowghatlar bolsa xojamga egeshken yigitlerge bérilsun. ²⁸ Dédikingning gunahini kechürgin. Sen ey xojam, Xudawendinging jenglirini qilip, künliringde sende yamanliq tépilmighini üçün Xudawende öyüingni mezmüt qilidu. ²⁹ Bir adem qopup, séni qoghlap jéningni istise, séning jéning Tengring Xudawendinging aldida tiriklarning chigiklikte saqlinidu. Lékin u düshmenliringning janlirini salghigha séliwétip atidu. ³⁰ Xudawende séning toghrangdin éytqan hemme yaxshiliqni sen xojamgha qilip, séni Israilgha bash qilghanda, ³¹ sen ey xojam, naheq qan töküp, öz intiqamingni alghining üçün sen xojamgha bir putlikashang yaki köngül derdi bolmisun. Lékin Xudawende xojamgha yaxshiliq qilghanda öz dédikingni yad qilghin» dédi.

³² Dawud Abigayilgha éytti: «Séni bu kün méning aldimga ewetken Israilning Tengrisi Xudawendige hemdusana bolsun. ³³ Séning eqlingmu mubarek bolup, özüing mubarektursen, chünki bu kün naheq qan töküp, intiqamimni öz qolum bilen élishtin tostung. ³⁴ Lékin méni sanga yamanliq qilishtin saqlighan Israilning Tengrisi bolghan tirik Xudawende bilen qesem qilimenki, sen méning aldimga aldirap kelmigen bolsang, Nabalning xelqidin héch erkek etigiche tirik qalmaytti» dédi. ³⁵ Andin Dawud u uning özige keltürgen nersilerni qolidin tapshuruwélip: «Aman-ésen öyüingge barghin. Mana sözliringge qulaq sélip, xalghiningdek qildim» dédi.

³⁶ Abigayil Nabalning qéshigha kelgende bu özi öyide padishahning ziyapitidek bir ziyapet qilip turdi. Nabal könglide xush bolup, tola mest idi. Uning üçün etisi yoruq bolghuchilik uninggha héchnéme az-tola démidi. ³⁷ Lékin etisi Nabal mestliktin ong bolghanda xotuni uninggha bolghan weqeni dep berse, köngli uning ichide ölüp, u özi tashtek boldi. ³⁸ Texminen on kündin kéyin Xudawende Nabalni urghach, u ölüp ketti.

³⁹ Dawud Nabalning ölginini anglap éytti: «Xudawendige hemdusana bolsun. Men tartqan haqaret üçün Nabalning qolidin intiqam élip, öz bendisini yaman ish qilishtin saqlidi. Xudawende Nabalning yamanliqini öz béshigha yandurdi» dédi. Andin Abigayilni xotunluqqa alay dep, uninggha söz salghili elchiler ewetti.

⁴⁰ Dawudning xizmetkarliri Karmelge Abigayilning qéshigha kélip, uninggha: «Séni xotunluqqa alay dep, Dawud sanga söz salghili bizni ewetti» dédi. ⁴¹ U özi qopup, yüzi yerge tegküdek tezim qilip: «Mana dédiking xojamning xizmetkarlirining putlirini yuyidighan bir dédek bolsun» dédi. ⁴² Andin Abigayil aldirap qopup, özi bilen baridighan besh yéngiliri bilen éshekke minip, Dawudning elchilirining keynidin bérip, uning xotuni boldi.

⁴³ Dawud yizreellik Axinoamni hem xotunluqqa élip, bu ikkilisi uninggha xotun boldi. ⁴⁴ Lékin Shaul Dawudqa xotun qilip bergen qizi Mikalni gallimlik Palti ben-Layishqa bergenidi.

Dawud Shaulni yene ayaydu

26¹ Emma ziflikler Gibiyagha Shaulning qéshigha kélip: «Dawud sayning utturidiki Xakilaning égzlikide özini yoshuriwaldi» dep éytti. ² Shaul qopup, Israildin ilghan'ghan üç ming ademni élip, Zif chölde Dawudni izdigili Zif chölige chüshüp bardı. ³ Shaul bolsa yolning üstide sayning utturidiki Xakilaning égzlikide chédirlirini tikti. Lékin Dawud chölde turup, Shaulning uning keynidin chiqqinini tuyup qalghanda, ⁴ Dawud jasuslar ewetip, Shaul rast keldimu dep melum qildi. ⁵ U waqit Dawud qopup, Shaul chédir tikken yerge bérıp, Shaul bilen uning serdari Abner ben-Nerning yatqan yérini kördi. Shaul özi harwilarning jayida yétip, xelq uning chöriside chüshkenidi. ⁶ Dawud söz bashlap, xittiqliq Aximalik we Yoabning buradiri Zéruyaning oghli Abisaygha: «Kim men bilen Shaul bar leshkergahqa chüshüp baridu?» dep soridi. Abisay: «Men sen bilen chüshey» dédi.

⁷ Dawud bilen Abisay kéchisi xelq bar yerge barsa, mana Shaul harwilarning jayida yétip uxlap, neyze tekiyining yénida yerge qadaqliq turidu. Lékin Abner bilen xelq chöriside yatatti. ⁸ U waqit Abisay Dawudqa éytti: «Xuda bu kün düshminingni séning qolunggha tapshurdi. Emdi neyzini bir saymaqliq bilen uni yerge qadap qoyaymu? Ikkinchisi lazim kelmeydu» dédi. ⁹ Dawud Abisaygha éytti: «Uni halak qilmighin. Kim Xudawendining mesihlen'gen adimige qol uzitip jaza tapmay qalidu? ¹⁰ Dawud yene éytti: «Tirik Xudawende bilen qesem qilimenki, Xudawende uni uridu. Ya ölidighan küni kelse ölidu, ya jengge bérıp halak bolidu. ¹¹ Reb méni Xudawendining mesihlen'gen adimige qol uzitishtin saqlisun. Emma uning tekiyisining yénidiki neyze bilen su kozisini alghin. Andin kétéyli» dédi. ¹² Dawud neyze bilen su kozisini Shaulning tekiyisidin alghandin kéyin ikkilisi chiqip ketti. Emma héchkim, xahi körmey, xahi tuymay, xahi oyghanmay, belki hemmisi uxlawatqanidi. Chünki Xudawende teripidin bir éghir uyqu ularning üstige chüshkenidi. ¹³ U waqit Dawud u bir terepke ötüp, ularning arisidiki ariliq uzun bolghan yiraq yerde taghning töpide turdi. ¹⁴ Dawud xelq bilen Nerning oghli Abnerge xitab qilip: «Anglimamsen, ey Abner!» dep éytti. Abner: «Padishahqa towlighuchi kimsen?» dédi. ¹⁵ Dawud Abnerge éytti: «Beni-Israilling arisida sendek erkek kim bar? Némishqa xojang padishahqa qarap turmiding? Xelqtin bir kishi xojang padishahni halak qilghili kirdi. ¹⁶ Sen qilghan ish yaxshi emes! Tirik Xudawende bilen qesem qilimenki,

Xudawendining mesihlen'gen xojanglarga qarap turmighininglar üçün ölümge layiq boldunglar. Emdi körüp béqinglar. Padishahning tekiyisining yénida turghan neyze bilen koza ne yerde?» dédi.

¹⁷ Shaul Dawudning awazini tonup éytti: «Bu séning awazingmu, ey oghlum Dawud!» Dawud éytti: «Ey xojam padishah, méning awazimdur.» ¹⁸ Yene éyttiki: «Némishqa xojam öz qulini mundaq qoghlaydu? Néme qildim? Qolumda néme yamanliq bar? ¹⁹ Xojam padishah öz qulining sözige qulaq salsun. Xudawende séni manga qozghatqan bolsa, uninggha qurbanliq buyi puritilsun. Lékin adem oghulliri qilghan bolsa, Xudawendining aldida melun bolsun, chünki ular emdi méni Xudawendining miras yéride turushtin heydiwétip: «Bashqa tengrilerge kétip ibadet qilghin» dep éytidu. ²⁰ Emdi méning qénim Xudawendining yüzidin yiraq yerge tökülmisun, chünki taghlarda keklik shikar qilin'ghandek Israilning padishahi bir yalghuz bürgini izdigili chiqti» dédi.

²¹ Shaul éytti: «Men gunah qildim. Yénip kelgin, ey oghlum Dawud. Méning jénim bu kün közliringde eziz sanalghini üçün men sanga mundin kéyin héch zerer qilmaymen. ²² Mana exmeqliq qilip, tola éziqip kétiptimen» dédi. Dawud jawab bérip éytti: «Mana padishahning neyzisi! Ghulamardin biri kélip, uni yanduruwalsun. ²³ Xudawende her ademning adaliti bilen sadaqitige qarap yandurghay. Xudawende bügün séni méning qolumgha tapshurdi, lékin men Xudawendining mesihlen'gen adimige qol uzatqili xalimidim. ²⁴ Bu kün séning jéning méning közlimde ewzel bolghandek méning jénim Xudawendining közlidirde ewzel bolsun. U méni hemme tenglikimdin qutquzsun» dédi. ²⁵ Shaul Dawudqa: «Ey oghlum Dawud, mubarektursen. Qilidighan ishingda rawajliq bolisen» dédi. Andin Dawud öz yoligha ketti we Shaul öz öyige yénip bardı.

Dawud filistiniylerning yurtigha qachidu

27¹ Dawud öz könglide éytti: «Bir kün Shaulning qolidin halak bolidighan'gha oxshaymen. Filistiniylerning yurtigha qéchishtin bashqa ilajim yoq. Undaq qilsam, Shaul méni Israilning zéminining ichide méni izdimektin qol yighidu. Bu teriqide uning qolidin qutulimen» dédi. ² Andin Dawud qopup, uning bilen bolghan alte yüz ademni élip, Gatning padishahi Akish ben-Maokning qéshigha bardı. ³ Dawud özi we kishilirining herbiri öz öy xelqi bilen Gatta Akishning qéshida olturatti. Dawud hem öz ikki xotuni yizreellik Axinoam bilen Karmellik Nabalning xotuni bolghan Abigayilni alghach kélip, anda olturatti. ⁴ Shaulgha: «Dawud Gatqa qachti» dep xewer bérilgende uni yene izdep yürmedi.

⁵ Dawud Akishqa éytti: «Eger közliringning aldida iltipap tapqan bolsam,

olturmaq üçün sehradiki bir sheherde bizge jay bergin. Némishqa qulung paytextte séning qéshingda olturghay» dédi. ⁶ U kün Akish uninggha Ziqlagh shehirini berdi. Uning üçün Ziqlagh bu kün'giche Yehuda padishahlirigha tewe bolmaqta. ⁷ Dawud filistiniylarning yurtida olturghan waqit özi bir yil töt ay idi.

⁸ Lékin Dawud öz ademliri bilen chiqip geshuriylarğa, gizriylerge we amalekiylerge hujum qildi. Bu taipiler qedimdin tartip, u yurtning ahalisi bolup, Shurdin tartip Misir yurtighiche olturatti. ⁹ Emma Dawud yurtni urup talap, xahi er, xahi xotun tirik qoymay, qoy, uy, éshek, töge we égin élip, Akishning qéshigha yénip keldi. ¹⁰ Akish: «Bügün talimaqqa chiqmidinglarmu?» dégende Dawud éytti: «Yehuda yurtining jenub teripige, yeraxmiyeliylarning yurtining jenub teripigimu bérip, qéniylarning yurtining jenub teripige hem chiqtuq» dédi. ¹¹ Ular Gatqa barmisun dep, Dawud, xahi xotun, xahi er tirik qoymaytti. U éyttiki: «Ular bizning toghrimizdin gep toshup: < Dawud filistiniylarning yurtida olturghan waqtida undaq-mundaq qildi> dep éytmisun» dédi. ¹² Akish Dawudning sözige ishini: «Emdi öz xelqi Israilning aldida özini yirginchlik qilip, hemishe méning xizmitimni qilidighan bolidu» dédi.

Shaul jinkesh xotun'gha murajiet qilidu

28¹ U künlérde filistiniyler Israil bilen jeng qilmaq üçün öz qoshunlirini yighdi. Akish Dawudqa éytti: «Bilginki, ademliringni élip, men bilen jengge chiqishing lazim bolidu. ² Dawud Akishqa éytti: «Maqul, qulung néme qilalaydighinini körisen». Akish Dawudqa: «Mana séni béshimgha hemishe pasiban qilip qoyay» dédi.

³ Samuil ölgenidi we pütün Israil uning üçün matem tutup, uni öz shehiri bolghan Ramada depne qilghanidi. Emma Shaul jinkesh bilen palchilarni yurttin chiqarghanidi.

⁴ Filistiniyler yighilip chiqip, Shunemde chédir tikti. Shaul hem pütün Israilni yighip, Gilboada chédir tikti. ⁵ Emma Shaul filistiniylarning qoshunini körgende qorqup, könglide tola biaram boldi. ⁶ Shaul Xudawendidin sorighanda Xudawende, xahi chüsh bilen, xahi urim bilen, xahi peyghemberler bilen uninggha jawab bermidi. ⁷ U waqit Shaul öz xizmetkarlirigha: «Manga jinkesh bir xotunni tépinglar. Men bérip uningdin pal soray» dédi. Xizmetkarliri uninggha: «Mana Endorda bir jinkesh xotun bar iken» dédi. ⁸ U waqit Shaul öz süritini yenggüshlep, bashqa kiyim kiyip, ikki kishini hemrah qilip bardi. Ular kéchisi yétip bérip, xotunning qéshigha keldi. U özi xotun'gha éytti: «Manga jinkeshlik qilip pal sorap, men dégen ademni qéshimgha keltürgin». ⁹ Xotun

uninggha éytti: «Shaul néme qilghinini özüng bilisen. U hemme jinkesh bilen palchilarni yurttin kesti emesmu? Némishqa méni öltürmek üçün jénimgha tuzaq qoyisen» dédi. ¹⁰ Shaul uninggha Xudawende bilen qesem qilip: «Tirik Xudawende bilen qesem qilimenki, bu ish üçün sanga jaza bolmisun» dédi.

¹¹ Xotun éytti: «Sanga kimni keltürey?» U éytti: «Manga Samuilni keltürgin.»

¹² Xotun Samuilni körgende qattiq chirqirdi. Andin xotun Shaulgha: «Némishqa méni gollaysen? Sen Shaul emesmu?» dédi. ¹³ Padishah uninggha éytti: «Qorqmighin! Néme kördüng?» Xotun Shaulgha éytti: «Tengridek bir zatning yerdin chiqqinini kördüm». ¹⁴ U sorap: «Uning süriti qandaq iken» dédi. Xotun: «Ton kiygen qéri bir adem chiqti» dédi. Shaul: «U Samuil iken» dep bilip yerge yüz töwen yiqilip tezim qildi.

¹⁵ Samuil Shaulgha éytti: «Némishqa méni rahitimdin qozghitip qichqarding?» Shaul éytti: «Men tola perishan boldum. Filistiniyeler manga jeng bashlidi. Xuda mendin yiraq bolup, xahi peyghemberler bilen xahi chüshler bilen manga jawab bermeydu. Emdi néme qilidighinimni bildürgeysen dep, séni qichqardim» dédi. ¹⁶ Samuil éytti: «Xudawende sendin ayrilip, düshmining bolghandin kéyin némishqa mendin meslihet soraysen? ¹⁷ Xudawende özi méning wasitem bille éytqandek qildi. Xudawende padishahliqni qolungdin tartip, hem wetining Dawudqa berdi. ¹⁸ Xudawendining awazini anglimay, uning ghezipige muwapiq amalekiylerge qilmighining üçün Xudawende bu kün sanga shu ishni qildi. ¹⁹ Xudawende özüngni we sen bilen Israilnimu filistiniylerning qoligha béridu. Ete sen we oghulliring men bilen bolisiler. We Xudawende Israilning qoshunini hem filistiniylerning qoligha béridu» dédi.

²⁰ Derhal Shaul yiqilip yerge chapliship, Samuilning sözidin tola qorqti. Pütün kün bilen kéche taam yémigen üçün uningda quwwet yoq idi.

²¹ Lékin xotun Shaulning qéshigha bérip, uning tola perishan bolghinini körüp uninggha éytti: «Mana dédiking sözüngge qulaq sélip, jénimni aliqinimgha élip, manga éytqininggha unidim. ²² Uning üçün sen hem dédikingning sözini anglap, méni séning aldinggha az-maz nan keltürgili qoyghin. Sen yep quwwet tépip, öz yolunggha ketkeysen» dédi. ²³ Lékin u: «Yémeymen» dep unimidi. Uning xizmetkarliri bilen xotun yene qistighanda u qopup yatqan ornida olturdi. ²⁴ Xotunning öyide bir bordighan mozay bar idi. U derhal uni soyup, un élip xémir yughurup pétir nan pishurup, ²⁵ Shaulning özi bilen uning xizmetkarlirining aldigha shuni élip qoydi. Ular yep, u kéchisi ketti.

Filistiniy emirler Dawudni öz sépidin chiqiriwétidu

29¹ Filistiniyler hemme qoshunlirini yighip, Aféqta jem qildi. Emma israiliylar Yizreel buliqining yénida chüshti. ² Filistiniylarning serdarliri yüz-yüz ming-ming bolup chiqip mangatti. Emma ularning keynidin Dawud öz ademlirini bashlap, Akish bilen chiqip kéletti. ³ Filistiniylarning serdarliri éytti: «Munda bu ibraniylarning néme ishi bar?» Akish filistiniylarning serdarlirigha éytti: «Bu özi Israilning padishahi Shaulning xizmetkari Dawud emesmu? Künlerde we yillarda men bilen turghandur. U özi manga kelgen kündin tartip bu kün'gichilik uningda yamanliq körmidim» dédi.

⁴ U waqit filistiniylarning serdarliri uninggha achchiqlap ketti. Filistiniylarning serdarliri uninggha éytti: «Bu kishini sen özüng uninggha tayin qilghan yerge yandurup, biz bilen soqushqa barghili qoymighinki, soqushta bizge yanmisun. Bu öz xojisini néme bilen razi qilghay? Bu ademlerning béshini almaq bilen emesmu! ⁵ Shu Dawud emesmu? Uning toghrisida ular ussul oynashta: < Shaul mingini urdi, lékin Dawud on mingini urdi > dep oqudi emesmu?» dédi.

⁶ Akish Dawudni qichqirip, uninggha éytti: «Tirik Xudawende bilen qesem qilip éytimenki, séning men bilen leshkergahta kirish-chiqishing közlimde yaxshi boldi, chünki manga kelgen kündin tartip bu kün'gichilik sende héch yamanliq körmidim. Lékin serdarlarning közlidiride yaxshi emessen. ⁷ Uning üçün tinch-aman yénip ketkin. Filistiniylarning serdarlirini narazi qilmighaysen» dédi. ⁸ Dawud Akishqa éytti: «Néme qildim? Séning qéshinggha kelgen kündin tartip bu kün'giche qulungda néme taptinki, méning xojam padishahning dühmenliri bilen soqushqili barmighaymen» dédi. ⁹ Akish jawab bérip, Dawudqa éytti: «Közlimde Xudaning bir perishtisidek yaxshi ikenlikingni bilimen. Lékin filistiniylarning serdarliri: < Biz bilen jengge chiqmisun > dep éytti. ¹⁰ Uning üçün ete seher öz xojangning sen bilen kelgen xizmetkarlirini özüng bilen hemrah qilip, seher yoruq bolghinida chiqip ketkin» dédi. ¹¹ Dawud öz kishiler bilen etigende filistiniylarning yurtigha barmaq üçün seher qopti. Lékin filistiniyler Yizreelge chiqti.

Dawud Ziqlaghni otta köydürgen amalekiylerdin öch alidu

30¹ Dawud üçinchi künde Ziqlaghqa yetkende, mana amalekiyler jenub teripige kélip Ziqlaghqa huchum qilip, Ziqlaghni tarmar qilip, otta köydürgenidi. ² Héch kishini, xahi chong, xahi kichikni öltürmey, andaki xotunlarni esir qilip élip kétip, öz yoligha yan'ghanidi. ³ Emma Dawud öz kishiliri bilen sheherge kélip, uni otta köydürölüp, xotunlar, oghullar bilen

qizlirining esir bolup ketkinini körgende, ⁴ Dawud özi we uning bilen bolghan xelq yene yighlighili taqiti qalmighuche yighlap turdi. ⁵ Dawudning ikki xotuni yizreellik Axinoam bilen Karmellik Nabalning xotuni bolghan Abigayilmu esir bolghanidi. ⁶ Lékin Dawud chong bir tenglikke chüshti, chünki xelqning hemmisi herbiri öz oghulliri we qizliri üçün undaq xapa bolghan idiki, xelq: «Uni chalma-kések qilayli» dep meslihet qilishatti. Emma Dawud öz Tengrisi Xudawende bilen quwwetlendi.

⁷ Dawud Aximalikning oghli Abyatar kahin'gha: «Éfodni élip kelgin» dep éytti. Abyatar Dawudqa Éfodni élip kelgende, ⁸ Dawud Xudawendidin soridiki: «Bu talighuchilarni qoghlaymu? Ularni yétip tutimenmu?» U uninggha: «Qoghlighin. Sheksiz yétip béríp hemmisini yanduruwalisen» dep éytti. ⁹ Dawud we uning bilen bolghan alte yüz adem béríp, Bésor deryasigha yétip kelgende bezi kishiler qoyulup anda qaldi. ¹⁰ Lékin Dawud töt yüz adem bilen qoghlap turdi. Chünki ikki yüz adem hérip kétip, Bésor deryasidin ötelmey, keynide qalghanidi.

¹¹ Ular sehrada bir misirliq ademni tépip, Dawudning qéshigha keltürüp, yésun dep, uninggha nan béríp, sumu ichürüp, ¹² bir parche enjür toqichi bilen ikki sapaq kishmish berse, u yep uning jéni tirildi. U özi üç kéche-kündüz nan yémey, sumu ichmigenidi. ¹³ Dawud uningdin: «Kimningki bolup, ne yerdin ikensen?» dep soridi. U éytti: «Men misirliq yigit bolup, bir amalekiy ademning qulidurmen. Lékin men üç kün ilgiri késel bolghanda xojam méni tashlidi. ¹⁴ Biz bolsaq kirétiylerning yurtining jenub teripige kirip, Yehudagha tewe zéminigha daxil bolup, Kalebning zéminining jenub teripigimu kirip soqushup, Ziqlaghni otta köydürgen iduq» dédi. ¹⁵ Dawud uningdin: «Méni u talighuchilargha bashlap baramsen?» dep soridi. U éyttiki: «Xuda bilen manga: < Men séni öltürmey, séni xojangghimu tutup bermeymen > dep qesem qilsang, séni u talighuchilargha bashlap baray» dédi. ¹⁶ Uni u yerge bashlap barghanda, mana ular pütün u yerde yéyilip, yep-ichip, filistiniylerning yurti bilen Yehuda yurtidin alghan chong oljidin xush bolup, ussul oynap turidu.

¹⁷ Emma Dawud kechqurundin tartip yene bir küning axshimighiche ularni urup öltürüp turdi. Tögige minip qachqan töt yüz yigittin bashqa héchbir adem qutulmidi. ¹⁸ Dawud amalekiyler alghan hemme nersini yanduruwélip, öz ikki xotunini hem Dawud qutquzup azad qildi. ¹⁹ Héchkim, xahi kichik, xahi chong, xahi, oghul, xahi qiz kem qalmay, olja bilen ular élip ketken nersilerdin hem héchnéme kémeymey, Dawud hemmisini yanduruwaldi. ²⁰ Ular Dawud alghan hemme qoy, kalilarni bashqa malning aldida heydep: «Bu Dawudning oljisidir» dep éytti.

²¹ Dawud u hérip kétip özi bilen baralmay, Bésor deryasining boyida qoyup ketken ikki yüz ademning qéshigha yétip kelgende, ular Dawud we uning bilen

kelgen xelqning aldigha chiqti. Dawud xelqning qéshigha béríp, ulargha salam qildi. ²² Lékin Dawud bilen barghanlarning arisida bolghan hemme yaman ademler qopup: «Bular biz bilen barmighandin kéyin biz yanduruwalghan oljidin ulargha héchnéme bermeyli. Emma ularning herbiri öz xotun balilirini élip ketsun» dédi. ²³ U waqit Dawud éytti: «Ey buraderler, bizni saqlap, üstimizge kelgen talighuchilarni qolimizgha tapshurghan Xudawende bizge bergen malni undaq qilmanglar. ²⁴ Bu ish toghrisida silerge kim qulaq salidu? Soqushqa barghanning tégishliki qandaq bolsa, eswablar bilen qalghanning tégishlikimu undaq bolsun. Ular teng bolushuwalsun» dédi. ²⁵ U kündin tartip bu kün'gichilik bolup turghandek, shuni Israilda qaide we qanun qilip qoydi.

Dawud Yehuda aqsallirigha oljidin bir tartuq ewetidu

²⁶ Dawud Ziqlaghqa yénip kelgende oljidin dostliri bolghan Yehuda aqsaqallirigha ewetip: «Mana Xudawendining dushmanliridin alghan oljidin silerge bir tartuq budur» dep éytquzdi. ²⁷ U hem Beyteldikilerge, jenubiy Ramottikilerge we Yattirdikilerge ewetti. ²⁸ Hem Aroerdikilerge, Sifmottikilerge we Eshtemoadikilerge, ²⁹ hem Rahiledikilerge, yeraxmiyeliylarning shehiride bolghanlarga we qéniylarning sheherliride bolghanlarga, ³⁰ hem Xormahtikilerge, Kor-Ashandikilerge we Ataktikilerge, ³¹ hem Xébrondikilerge we Dawud öz adamliri bilen aylinip yürgen hemme yerdiki aqsaqallargha tartuq ewetti.

Shaulning ölümi

31 ¹ Filistiniyeler Israil bilen jeng qilishti. Emma Israil adamliri filistiniylarning aldidin qéchip, Gilboa téghida qirip tashlandi. ² U waqit filistiniyeler Shaulgha we uning oghullirigha qattiq hujum qildi. Filistiniyeler bolsa Shaulning oghulliri Yonatan, Abinadab, Melkishuani öltürüp qoydi. ³ Soqush Shaulgha qattiq bolup, ya atquchilar uning üstige kelgende ya atquchilardin tola qorqti.

⁴ U waqit Shaul öz yaragh kötürgüchisige: «Qilichingni sughurup méni sayghin. Bu xetnisizler kélip méni séyip xarlimisun» dep éytti. Lékin uning yaragh kötürgüchisi tola qorqup unimidi. Uning üçün Shaul qilichni élip, uning üstige özini tashlidi. ⁵ Yaragh kötürgüchi Shaulning ölginini körgende u hem özini qilichning üstige tashlap, Shaul bilen öldi. ⁶ U künde Shaulning özi bilen uning üç oghli ölüp, yaragh kötürgüchisi bilen hemme adamlirimu bille öldi.

⁷ Wadining yene bir teripidiki bilen Iordanning u bir teripidiki israiliylar özi

Israil kishiliri qéchip, Shaul bilen oghullirining ölginini anglighanda sheherlerni tashlap qachti. Qachsa, filistiniyler kélip anda olturuwaladi. ⁸ Etisi filistiniyler öltürülgenlerni talighili kelgende Gilboa téghida Shaul bilen oghullirining ölüklirini tépip, ⁹ uning béshini késip, yaraghlirini saldurup, filistiniylarning yurtining her teripige ewetip, öz butxanilirida we xelqning arisida bu xush xewerni bayan qildi. ¹⁰ Uning yaraghlirini Ashtarot butxanisida sélip, ölükini Beyt-Shéanning sépilige ésip qoydi.

¹¹ Yabesh Giliyadta olturghuchilar filistiniylarning Shaulgha néme qilghinini anglighanda, ¹² hemme batur ademler qopup, pütün kéchide méngip, Shaul bilen oghullirining ölüklirini Beyt-Shéanning sépidin chüshürüp, Yabeshke élip bérip anda köydürdi. ¹³ Andin ularning söngelirini Yabeshde bir yulghunning tüwide depne qilip, yette kün roza tutti.